

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden szerdán és szombaton.

Az országos magyar gazdasági egyesület tagjai ingyen kapják.
Nem tagoknak előfizetési díj:
Egész évre 20 korona, félévre 10 korona, negyedévre 5 korona.

Az Országos Magy. Gazdasági Egyesület tulajdona.

Az egyesületi tanács felügyelete alatt:
Főszerkesztő és kiadásért felelős: Forster Géza az OMGE. igazgatója.
Felelős szerkesztő: Szilassy Zoltán az OMGE. szerkesztő-főiskára.

Szerkesztőség:
Budapest, IX., Köztelek-utca 8.
Kiadóhivatal:
Budapest (Köztelek), Üllői-út 25. szám.
Kéziratokat a szerkesztőség nem küld vissza.

AZ OMGE. KÖZLEMÉNYEI.

Nyílt pályázatok.

Az OMGE. irodalmi és tanügyi szakosztálya nyílt pályázatot hirdet egy „Gyakorlati méhézet” és egy „Allatgyógyászat” megírására. A pályázati feltételek lapunk 50-ik számában olvashatók.

Országos sörárpavásár.

Az „OMGE.”, úgyis mint a „Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége”-nek központja, a „Borsodvármegyei Gazdasági Egyesület”, a „Miskolczi kereskedelmi és iparkamara” és a „Magyar Mezőgazdák Szövetkezete”-vel karöltve Miskolcon folyó évi augusztus hó 23-án országos sörárpavásárt rendez.

A vásár a vármegyháza nagytermében fog megtartatni.

Mindenki, aki árúját ezen vásárra bejelentette, vagy abban résztvenni kíván, tartozik magát az alábbi feltételeknek alávetni: A vásárra csak kicsépellt készáru jelenthető be. Asztagokban, keresztekben levő eséplettlen árpa eladásra nem jelenthető be. A vásáron résztvenni óhajtó eladó árpájából legkésőbb a jövő hó 20-ig faj és minőség szerint mintául 5 kilogrammot tartozik a vásárbizottság címére (Miskolczi vármegyháza) beküldeni. Ezen mennyiségén kívül az esetben, ha az eladással a „Magyar Mezőgazdák Szövetkezete” bizatik meg, ugyanazon mintából a „Magyar Mezőgazdák Szövetkezete”-nek címére (Budapest, V., Alkotmány-utca 31.) is négy kilogramm beküldendő.

A vásárbizottság a természetőknek bejelentési ivatek küld, melyeket a vásáron résztvevő természetők az adatok pontos megjelölésével a vásárbizottságnak, s amennyiben az eladással a „Magyar Mezőgazdák Szövetkezete” bizatik meg, annak egy-egy példányban az árpamin-tával együtt beküldeni tartozik.

A rendező-bizottság.

A „közös” jegybank. *)

Alig pár napi időközben két kommunikét volt alkalmunk olvashatni. Az egyik az jelenti, hogy az angol bank-kamatlábát leszállították 3¹/₂%-ra, a másikon Pranger udvari tanácsos ur panasz-kodik, hogy nagyon sok pénzre lesz szüksége még az idén az Osztrák Magyar Banknak, tehát alig remélhető, hogy a kamatlábát ismét leszállítsák 3¹/₂%-ra.

Ami tisztelt közös, de ezidőszerint inkább csak osztrák jegybankunknak, igaz, nagy feladatai vannak, de sajnos, akármilyen nagyon, vagy jól gondoskodik is ezen feladatok megoldásáról, nem vethetjük a szemére, hogy első sorban nem a dividenda növelő érdekeit istápolja. Ha a mi jegybankunk volna, talán meg lehetne ezt neki boocsajtani, de így ezeknek az önös érdekeknek csak mi isszük meg a levét, mert Ausztrián, haiban a jogosulatlannul, kereskedelmileg jobban van akkreditálva, könnyebben segít magán más uton. Nem érdekelheti oly közvetlenül a gazdaközöniséget az Osztrák-Magyar Banknak kereskedelmi téren kifejtett és reánk káros ténykedése, elég ha rámutatunk arra a letagadhatlan tényre, hogy nincs az a mechanizmus, amely érzékenyebben reagáljon külső behatásokra, mint ez az intézet a külföldi bankkamatlábak emelésére. Nem keresi az összefüggést, a viszonyt, elég az, ha valamelyik államban a bank-kamatláb emelkedett, hogy a mi jegybankunk kamatlába — habár indokolatlanul — vele versenyt emelkedjék. Ellenben a külföldi bank-kamatlábak csökkentésének a hatása hozzánk csak hónapok mulva érkezik el.

Jobban és közelebről érdeklí a magyar gazdát ezen intézetnek a jelzálogkölcsön téren kifejtett tevékenysége és szolgálatot vélek teljesíteni, midőn ezen üzletággal behatóbban és részletesen foglalkozom és rámutatok azokra a hátrányokra, melyekkel ezen kölcsönei a gazdát jogosulatlanul terhelik.

Ha jól tudom a Bankszabadalom szerint ezen

*) Közöljük e cikket, hogy alkalmat adjunk a gazdaközöniségnek e rendkívül érdeklő kérdés megbeszélésére.

intézetnek jelzálogos követelése alapján 300 millió értékű záloglevelet szabad kibocsájtania. Záloglevelei ezidőszerint 4%-osak.

Minden művelt magyar gazda tisztában van azzal, hogy az ugynevezett „annuitás”, melyet törlesztéses jelzálogkölcsönei után fizet, nemcsak a tőke törlesztési kvótáját és a kamatot tartalmazza, hanem abban bentfoglaltatik a hitelező és zálogleveleket kibocsájtó banknak a jutaléka is, miből az üzemi költségeit és hasznát fedezi. Hogy ne kelljen számtani műveletekkel terhelnem senkit, egyszerűen utalok a Magyar Földhitelintézet és egyéb bankok kölcsönei között mutatkozó különözetre. A Magyar Földhitelintézet nem nyereszkesedésre alapított intézet, tehát hasznából (jutalék) csak tartalékalapjait dotálja, míg a többi intézetek dividendát is fizetnek, tehát annuitásuk rendszerint minden típusban 2/10%-kal magasabb. Az Osztrák-Magyar Bank azonban ily csekély különözettel be nem éri, neki 2/10, sőt 50/100%-nyi többlet kell.

Tessék csak kézhez venni, azt hiszem, a legtöbb magyar földbirtokos iróasztalának fiókjában ott lesz az a kis rózsaszínű füzetecske, mely az Osztrák-Magyar Bank határozmányainak XVIII. fejezetét, a jelzálog-üzletre vonatkozókat közli. Az alaphatározmányok 4. pontja szószerint így szól: „A bank ezidőszerint 50 év alatt kisorsolandó 4%-os záloglevelekben 4³/₄% kamatoztatás és 1/2-nyi tőketörlesztés, tehát 5¹/₄% ösztörlesztés ellenében 50 évre engedélyez jelzálogkölcsönöket.”

Méltóztatott megérteni, 4%-os a záloglevél, de a kamat 4³/₄% = 4.75%. A földhitelintézet annuitása 50 évre 4.7%, tehát ha 4.7%-ot fizetünk, megfizettük a kölcsön kamatait, törlesztettük a tőke megfelelő hányadát és juttatunk annyi jutalékot az intézetnek, hogy abból nemcsak óriási aparátusát, fényesen dotált hivatalnoki karát képes fenntartani, hanem az alapító levelek kamatait is fizeti és tartalékait gyarapítja. És ezt ne tessék kicsinyleni, mert az a hivatalnoki kar évi 800,000 koronába kerül, a tartalék 25 millióra nötte ki magát és évenként egy-egy millióskával gyarapodik. Jel-

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete

Budapest, V., Alkotmány-utca 31.

Gabona osztály.
Erőtakarmány osztály.
Tenyészállat osztály.
Szövetk. sörteshizálás.

Vetőmag osztály.
Gazdasági anyagosztály.
Borgazdasági osztály.
Háztartási cikkek.

Gép osztály.
Biztosítási osztály.
Díjzabási osztály.
Baromfitenyész. cikkek.

Alaptőke: 711,400 kor. Tartalékalap: 230,000 kor. Forgalmi visszatérítési alap: 118,773 korona. Tagok száma: 1299.

Az 1906. évi aratási és cséplési árjegyzékünk

megjelent és kívánatra bérmentve és ingyen küldjük.

A szövetkezetbe való belépés áldozattal nem jár. Saját érdekünket mozdítjuk azzal elő. Nyomtatványokat szivesen küldünk.

Mai számunk 16 oldal.

zálogköveteléseinek a végösszege körülbelül 370 millió.

Ha az Osztrák-Magyar Banknál $4\frac{3}{4}\%$ -ot lefizettünk, már tulfizettük $\frac{5}{100}\%$ -al a földhitelintézet annuitását, pedig csak kamatra és jutalékra adtuk az egészet és tőketörlesztésre még külön kell egy félszázalékot fizetni. Tehát $\frac{5}{100}\%$ -kal drágább az annuitása, mint a földhitelintézeté. Mi ezímen? Mert osztralékokat kell fizetnie? Hisz a jelzálog-üzlet csak egy melléke üzletága és összes küntlevősége körülbelül 243 millió, tehát kevesebbel is beérhetné, mert ilyenformán a jelzálogkölcsön-üzlet biztosítja neki a tőkéje után $\frac{1}{2}\%$ osztralékokat. És ezt a félszázalékokat tagadhatlanul és elvitatlanul Magyarország fizeti meg, a magyar földbirtok, melynek tulajdonosainak derogál más intézethez fordulni kölcsönért, mint az Osztrák-Magyar Bankhoz, kik félre vezetve a látszat által, nem papíron számítják az egyszeregyet. Szegényünkre legyen mondyá, hogy a mi osztrák szomszédaink okosabbak, ők már észretérnek, mi azonban indolens tespedésünkől nem engedjük magunkat felrázni. Ott a statisztika. Az osztrák birodalom földjét nem terheli kevesebb teher, mint a magyar földet, az Osztrák-Magyar Bank osztrák intézmény minden ízében és mégis a jelzálog-kölcsönök terén a hatalmas bank Ausztriában 3.056.000 koronát tudott elhelyezni, míg bennünket szegény magyarokat 239.128.000 koronával boldogít.

Tehát mi 239 millió korona után számított legalább $\frac{1}{2}\%$ -kal, vagyis majdnem $11\frac{1}{2}$ millió koronával dotáljuk kamattöbblet fejében jegybankunk dividendá szelvényeit.

Nálunk két esetben vesz a földbirtokos kölcsönt igénybe. És pedig amikor bármi oknál fogva magyarosan kifejezve: adósságsinálásra szorul, vagy mikor racionálisabb gazdálkodás céljából befektetési vagy terjeszkedési célokra van szüksége pénzre. Mindkét esetben, ha nem elégíti ki igényeit a Magyar Földhitelintézet becslése, kénytelen más intézetekhez fordulni, melyek hogy úgy fejezzem ki magamat: nyereszkedésre lettek alapítva és magasabb kölcsönt nyújtanak és osztralékfizetési kötelezettségükre való tekintettel esetleg $0\frac{2}{100}\%$ -kal drágább annuitást számítanak, mint a földhitelintézet. Ezen intézetekkel akarom egy vonalba állítani az Osztrák-Magyar Bankot, mert ha ezeknek elég lehet a $0\frac{2}{100}\%$ annuitási többlet, miért nem érheti be ezzel a jegybank is? Miért drágább ő még mindig $0\frac{35}{100}\%$ -kal. Talán azért mert magasabb árfolyamot fizet a zálogleveleier? Nagyon drága pénzbe kerül ez az árfolyamkülönbség a gazdának, ha látszat után indul és nem veszi kezébe az irónt, mikor számolnia kell.

Záloglevél-kibocsájtással foglalkozó intézeteink $4\frac{1}{100}\%$ -os zálogleveleinek az árfolyama $98-99\%$ és tekintve, hogy tömeges eladásnál ennél olesőbb árakat érhetnek csak el és a kibocsájtás körül is merülnek fel költségek, a fél kap $96-97\%$ -ot. Az Osztrák Magyar Bank $4\frac{1}{100}\%$ -os záloglevelei a tőzsdén $101-101\frac{1}{2}\%$ -kal kerülnek forgalomba és a fél kap az alaphatározmányok 4. pont 2. és 3. bekezdése szerint — „a bécsi tőzsdén 100 K. névértékért jegyzett

pénz árfolyamból 25 fillért levonva (de nem parin felül). A bank azonban fentartja magának, hogy azon esetre, ha egy millió koronánál nagyobb jelzálog-kölcsönök kerülnek kifizetésre, az árfolyamon fentlél nagyobb levonást eszközöljön.“ Vagyis a fél legjobb esetben kap $99\frac{3}{4}\%$ százalékot — átlag 3% -kal többet, mint a más intézeteknél, de az Osztrák-Magyar Bank egy fillérnyivel sem kulansabb ezen intézeteknél, mert az általa kifizetésre kerülő árfolyam és tőzsdéi jegyzés között, ha esetleg nem nagyobb, de semmiesetre sem kisebb a különbség.

Elvitatlan, hogy így a kölcsönigénylő minden 100 K. kölcsöne után 3% -kal többet kap, mint más intézetnél, ellenben ezért a 3% -nak megfelelő három koronáért drágább $0\frac{35}{100}\%$ -kal vagyis 35 fill.-rel többet fizet, — tessék kiszámítani, miibe kerül ez a 3 K., pontosan kiszámítva $11\frac{66}{100}\%$ -ba, tehát majdnem 12% -ba. Hol van az a gazda, aki 12% -ra használhat pénzt, aki oly gyümölcsözően tudja a pénzt felhasználni, hogy nemcsak ily magas kamatot ki tud verni, de még azonfelülhasznót is tudjon elérni. Ellenben ha a másik intézetek rosszabb árfolyamkölcsönét veszi igénybe a gazda, az első 4-6 évben az annuitás $\frac{1}{2}\%$ -os megtakarításából fedezi a különbözetet és a további 46-44 éven át élvezzi a megtakarítást.

Legfőbb ideje volna, hogy a magyar földbirtokos osztály felretéve indolenciáját felébrésztésen önmagában saját érdekének istápolását. Legfőbb ideje volna, hogy megtanuljunk számolni és ne engedjük magunkat a látszat által félrevezetni és nagyon drágán megfizetni azt, ami csak látszólag olesó. Legfőbb ideje volna, hogy megszabaduljunk és a magyar földet is megszabadítsuk a kiszípolozástól: reméljük, hogy észre térünk mi is épp úgy, mint a szomszédos Ausztria birtokossága.

Bánó Gyula.

ÁLLATTENYÉSZTÉS.

Az állattenyésztési felügyelők képzése.

Állattenyésztésünknek törvényes irányítását és kellő méltatását első ízben az 1894. évi XII. t.-cz. és ennek 48.000. számú végrehajtási utasítása szolgálja. Sem ezelőtt, sem azóta az állattenyésztéssel jelentékenyebb törvény, avagy rendelet nem foglalkozott. Ezen törvény és végrehajtási utasítás az állattenyésztés irányítását a törvényhatóságra és a járási mezőgazdasági bizottságra bízta. A mezőgazdasági bizottságban pedig állategészségügyi és állattenyésztésügyi tekintetben az egyetlen képzett szakember az állatorvos. Az állategészségügyről szóló 1888. évi VII. az állategészségügy államosításáról szóló 1900. XVII. t.-cz. és az ezekhez kiadott végrehajtási utasítás már szigorú és felelősségteljes köteleességévé teszi az állatorvosoknak, hogy működési területükön, az állattenyésztés összes mozzanatait éber figyelemmel kísérjék és a legjobb tudásukkal, szaktanácsadásukkal a hatóságokat ebbeli működésükben támogatni és irányítani iparkodja-

nak. A haszonállatok összeírásának ellenőrzésére, a tavaszi haszonállatvizsgálathoz, közbirtokosság avagy község tulajdonát képező és köztenyésztésre használt magánmének és egyéb apaállatok időszakonkénti vizsgálatára törvényes rendeletek utasítják az állatorvost. Tehát az állattenyésztés irányítására és fejlesztésére szolgáló törvények és rendeletek megalkotásánál az államhatalom mint egyetlen számbajövő szakemberrel az állatorvossal rendelkezett és rendelkezik még ma is.

Azoknak, akik az állatorvos mai képzését közelebbről ismerik, azoknak az állatorvosok ebbeli hivatottságát és köteles reatermettségét bővebben magyarázni felesleges. Hogy a gyakorlatban működő, avagy oda kilépő állatorvos megfelelő-e ebbeli hivatásának és köteleességének eleget tesz-e, az a tárgyaláson kívül eső kérdés. Az állatorvos állattenyésztési tanulmányai olyan képesítés birtokába jutott, aminőt, avagy aminőhöz hasonlót a más rokonpályán lévő szakemberek között egyik sem szerzett. Pedig a szerzett képesítés lehet csak kellő garanciája a köz érdekében leendő működésének. Állattenyésztési felügyelőknek sem keresünk abszolút, született zseniket, ezeknek a szerzett gyakorlata is csak a sokoldalú és hosszas tapasztalatokon alapulhat. A született állattenyésztési zsenik nem is való, alig is vállalkoznának az olyannyira háládatlan közpályára, de sajnos nem is olyan gyakoriak, hogy az állattenyésztési felügyelői állásokat meg lehetne tölteni velők. Az állattenyésztési felügyelők mai működési köre és feladata szerény korlátok között mozog, de miután igen valószínű, hogy idővel ez a hivatalos pozíció munkában, köteleességekben, befolyásban terjedni és nagyobbodni fog, hiszen csak most térünk át az ellenőrző állattenyésztési felügyelői igénylő intenzív állattenyésztésre hazánkban, — tehát itten is, mint minden más közpályán, az egyöntetűség és czélszerűség szempontjából a szükséges képzést előre kell megállapítani.

Az állattenyésztési felügyelők feladatait tekintve, mint oda illő egyének csakis az állatorvosok és a gazdák jöhetnek számításba. Első sorban azonban az állatorvosok. Eltekintve az előbb felsorolt törvényes utasításoktól, ha az állatorvosi és a gazdasági szaktanfolyamok tanrendjét és tanulmányaik irányát áttanulmányozzuk, úgy nyilvánvalóvá válik, hogy a négy éves és a gazdaságokban nyert gyakorlati képzéssel összekötött és tisztán az állatokkal, azok életrendjével, élettanával, tenyésztésével foglalkozó állatorvost az állattenyésztés terén az okleveles gazda le nem szoríthatja. A két-három főleg és természetesen a mezőgazdálkodás ismeretétére kiterjedő gazdasági tanfolyamokon az állattenyésztés*) igen másod-, sőt harmadrendű kérdés. De magokban a gazdaságokban is első a mezőgazdaság, utána következik a mezőgazdasági ipar és csak nagy gazdaságokban a passzionátusgazda engedheti meg magának főleg a nemesebb állattenyésztést. Nagyon és a nemesebb állatvásárlásokat a tekintélyes gazdaságok min-

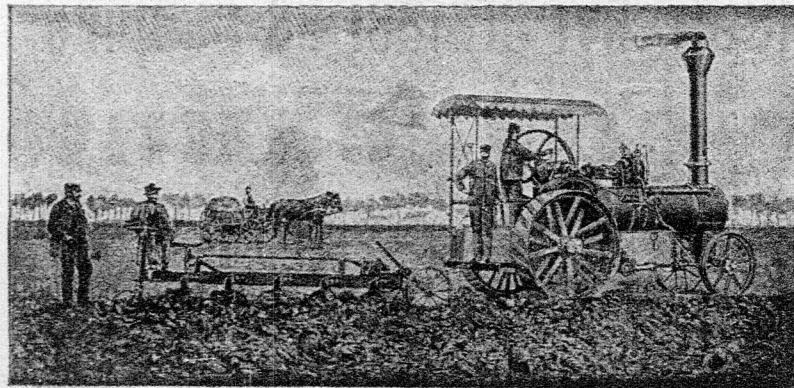
*) Ugyan-ugyan?

Szerk.

Uj! Egységrendszerű gőzszántás. Uj!

(egy ölet fogó 7 vasú ekével)

Csekély befektetés. **Olcsó üzem.** Tökéletes munka!

Referenciák: (ugyanott állandóan üzemben)

Fejérváry Géza, es. kir. kamarás, nagybirtokos, Nagykeszi, Komárommegye.

Dréher-uradalom, Vaál, Fehérmegye.

Gróf Vigyázó Sándor uradalma Pusztá-Mikla, Pestmegye.

Slavonai Gazdasági Egyesület, Eszék.

Komárommegyei Gazdasági Egyesület, Komárom. stb., stb.

Egyedüli gyártója:

Az Első Magyar Gazdasági Gépgyár R.-T.
Budapest, VI. kerület, Váci-ut 19.

dig állatorvosra bizzák. Jelenleg a községek is hatósági utasításra tenyészállatjait így szerzik be. De nagyon természetes is, hogy az állattenyésztés irányításához szükséges valódi ismereteket csak az állat élettan és életrendtanával folyton foglalkozó állatorvos szerzi meg, aki már a főiskola keretén belül, eltekintve a speciális állattenyésztési szakoktól, amelyeket szintén bővebben hallgat, mint a gazdasági tanhallgató, még oly különleges ismereteket is szerez, olyan előadásokat is hallgat, mint például a tájboneztan, a kísérleti élettan, a tápszerezés és takarmánykémia, az állatvizsgálat, a szerzett és örökölhető hibák, a versenyügy, az állatvásárlás, az állatbírálás, az értékszámítás stb. stb. idetartozó, felette fontos és teljes részletezéssel tárgyaló tananyagot, amelyek a gazdasági tanulmányok tananyagán majdnem kivétel nélkül teljesen kívül esnek, de az állattenyésztési ismeretekhez, az állattenyésztés irányításához feltétlenül szükségesek, azoknak természetesen kiegészítő részei. De a szigorúan állattenyésztési tantárgyakat, aminő az általános állattenyésztés, a szarvasmarha, a ló, juh és sertésenyésztési tárgyakat heti óraszámban kitérítve is bővebben hallgatják az állatorvosi főiskolán, mint a gazdasági tanintézeteken. Míg az állatorvosi főiskolán az utóbbi tantárgyakat nyolcz féléven át heti 16, addig a gazdasági intézetek 4, illetve 6 félévében csak heti 10 órán át tanítják. Ez körülbelül egy harmad tanulmányi időnek felel meg. Hozzászámítva még az állatorvos magas képesítéséhez a magas előképzettséget, a gyakorlati oktatást, az oklevél elnyerése utáni két évi gyakorlatot követő tisztí vizsgálatot (egyik főtárgya ennek is az állattenyésztés), ami a gazdasági tanulmányoknál mind elesik, mi bizonyosabb, mint az állatorvosnak az állattenyésztési felügyelő állásokra való első reátermettsége.

Mindezekből talán elég világosan kitűnik, hogy ez a kérdés, az állatorvosoknak az állattenyésztés irányításába való általános bevonása és állattenyésztési felügyelőkké való alkalmazása, nem lehet annyira letárgyal „valami”, hiszen van jogalap, amelyen az állatorvosok az állattenyésztésügy terén magoknak jelentőségteljes szerepet méltán követelhetnek. Szerzett tapasztalataim alapján mondhatom, hogy hazánkban csak ott virágzik az állattenyésztés, csak ott látszik eredménye az ezirányú munkának, ahol annak irányítására, az állatorvosok hathatósan, szívet-leléssel közreműködnek. A jóakarattal bizonyára megvan az állattenyésztési felügyelőkben is, de hogy az ő működésük az állatorvosok segítségével nélkül meddő maradna, az bizonyos. Az állattenyésztési felügyelők, az ország méreteihez és állatállományának nagyságához arányosítva, olyannyira kevesen vannak és oly elkülönítve magukban állanak, hogy lehetlenség működésüktől eredményt várni. A mai állattenyésztési felügyelők már mint utókorok is bizonyára emberfeletti munkát végeznek, munkájuk azonban eredménytelen lenne, ha a minden járás középpontján működő királyi állatorvosi kar és a többi állatorvos mind kezdeményezőleg, felvilágosítólag, irányítólag nem támogatná.

Legyen bár letárgyal ez a kérdés, annyi

bizonyos, hogy az állattenyésztés irányítására főleg és elsősorban mégis csak az állatorvos hivatott. Bármeddig huzódjék is a végleges megoldás, bizonyos, hogy végeredményében, a kivezető út ide fog vezetni. Addig rendet, egyöntetiséget, szakszerűséget remélni, elvárni nem lehet, megkövetelni nem szabad. Bizonyára az állattenyésztési felügyelők maguk fogják a legjobban sürgetni az 1894. évi XII. t.-cz. ezirányú revízióját és a szükséges képesítés megállapítását. És mivel hosszas működésük alatt be fogják látni az állattenyésztés irányítása terén az állatorvosi tudomány nélkülözhetetlenségét, mint elsősorban hivatottat, az állatorvosi képesítést fogják mint ilyen megjelölni.

Morvay Gyula.

NÖVÉNYTERMESZTÉS.

Rovatvezető: Kerpely Kálmán.

A köd.

Mint a magyaróvári gazdasági akadémia gyakornoka az 1876. év nyárelején hallottam először ezen rusztikus meghatározást s először láttam káros hatásait.

Rendelőző hetesek lévén, egy szép júniusi reggelen azzal fogadtam a majorgazda: „Hajnalban köd volt s az erdő mellett fekvő buzatáblák természetből bajosan lesz valami.”

A cséplési eredmény tényleg meg is mutatta, hogy ezek a táblák fizettek leggyengébben.

Azóta folyó s erdőmentű ugynevezett „réti” gazdaságokban lévén legtöbbet elfoglalva, alkalmam volt tapasztalni, hogy legszebb eredményekkel kecsegtető buzavetésekben mily alapsan csalódtunk.

Hogy mi okozza s mily uton azon elváltozást, hogy a néha már teljesen viaszérett s duzzadó buzaszem pár nap alatt ocsuvá lesz, nagyon gyakran volt megfigyelésünk s vitatkozásunk tárgya, de még ezideig nem tudtuk reá jönni: mivel lehetne ezt elhárítani, illetve megakadályozni?

A buzaszem megszorulását illetőleg többféle feltevéseink vannak. A gyakorlati gazda azt állítja, hogy a köd teszi ezen kárt, az elméleti gazda hűtőnek tulajdonítja. Nagyon tudományosan képzett gazdákkal is beszélvén ezen dologról, midőn a köd szót említettem, egy bizonyos mosolylyal találkoztam. Egyike ezeknek a buza megszorulását a talajnak tulajdonítja. Nézete szerint a talaj nem rendelkezik annyi tápanyaggal, amely elégséges lenne arra, hogy a szem is kifejlődhessen. Ezt azonban oly talajnál, mely 23—29 q. szemes tengeri-, 14—16 q. árpa- és zabtermést ad s a lóher is bő terméket nyújt, bajos elfogadni.

Hogyha buzavetéseinket a szárbahajtás kezdetétől figyelemmel kísérjük, észre vesszük, hogy a nyílt síkságon és magasabban fekvő vetések levélzete nem tulbuja s szép világos-zöld, az alsó levelek fokozatosan száradnak, kalászhányás idején az egész vetés a legkisebb szellőnél is mint egy zöld tenger hullámszik, később a szalma aránysárgán érik be, a szem telt és aczélos.

A réti gazdaságokban a buzavetés levélzete buja haragos-zöld, az alsó levelek rothadnak, a növényzet gyakran még délután is egészen

lueskos, hullámszik a legerősebb szélnél sem mutatkozik, a szalma erősen rozsdás, fekete-sárgán érik be, a szem apadt és fakó.

Ejjeli hosszabb utat téve tapasztaltam, hogy buzavetés idején a legtisztább csillagos éj után is hajnalban magasabban fekvő vidékről jövet a folyómenti mélyebb gazdaságban egyszerre csak egy hideg páratömegbe jutunk, amely a kocsin ülővel szinte bűdösen hőmpolyög szembe s gyakran még napfelkelte után is erősen tartja magát.

Ennek tulajdonítom én — és hasonló megfigyeléseket tett társaim — a fejlődésbeni elváltozást.

S ezt úgy gondoljuk, hogy az ezen párák régiójában buján fejlődő buzavetésen a rozsdás is buján fejlődik, ellepi a szárt és kalászt is. A június végén tüzesen jelentkező napsugarak egy roncsolt szerkezetet találnak, amelyet nem érlelhetnek már, csak száríthatnak. Mert hisz ebben az időben is — mint mindig — a napsugarak hatása egyenlő a réti s szomszédos magasabb területeken.

Ha már a dolog nyitjára nem tudtam reá jönni, hogy mi okozza valóban a kárt, próbáltam és figyeltem: mit lehetne ellene tenni?

Mult évben füstöléssel kísérleteztem, de esős idő miatt nem bírtam biztos adatokat beszerezni. Gondoltam valami uton légmozgást előidézteni, ilyen eszköz azonban nem állott rendelkezésemre, s azt hiszem nagyon költséges is.

Megfigyeltem azonban azt, hogy ezen időszakban — midőn a párák képződnek, illetve buzavetés idején — holdtölte volt, ez ezeket elszeláta s termésünk is jól sikerült.

Olvasgatva dr. S. Lemström helsingfors-i tanár elektrokulturáját, ama gondolatra jöttem: vajjon nem lehetne-e a buza megszorulása ellen villamosítással védekezni?

Nem ugyanazon az uton, mint nevezett tudós, ki a villámáramot a növényzet és talajon keresztül vezeti, hanem a villamos fény által.

A villamos fényvel kísérletezésekre bátorodom tehát a szakkörök figyelmét felhívni, amely kísérletezések azután megmutatnák, mily hatással volna ez a növényzet fejlődésére s mily arányban állana az elért eredmény a sujtott vidékek jövedelmezőségével szemben.

Berger Rezső.

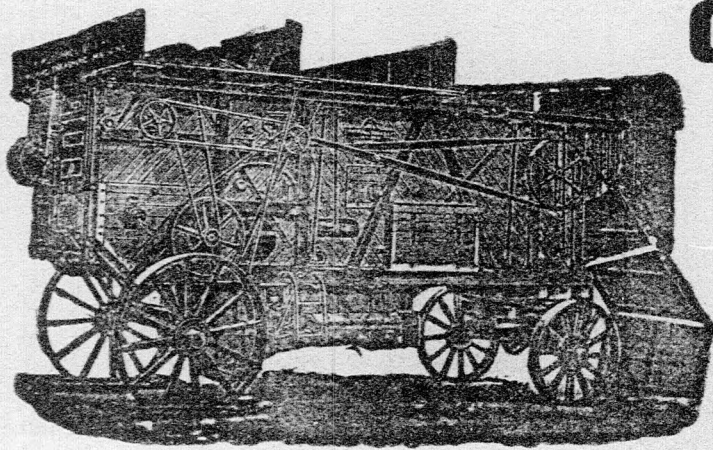
ÁLLATEGÉSZSÉGÜGY.

Rovatvezető: Hutyra Ferencz dr.

Magyarország állategészségügye az 1904. évben.

II.

A sertésorbán az ország összes vármegyében és az előző évhez viszonyítva nagyobb elterjedésben fordult elő. Az összes veszteség 35,520 sertés volt; a beteg sertések közül elhullott vagy leöltetett 73,7%. A védőoltás számos esetben vétetett alkalmazásba; beoított összesen 207,508 sertés, a beoítottak közül fertőzés gyanújában állott 24,056 drb., ez utóbbiak közül egy heten belül az ojtás előtt elhullott 1593 drb. az I. és II. ojtás között 488 drb. a II. ojtástól számított egy éven

Graepel Hugó gépgyáros

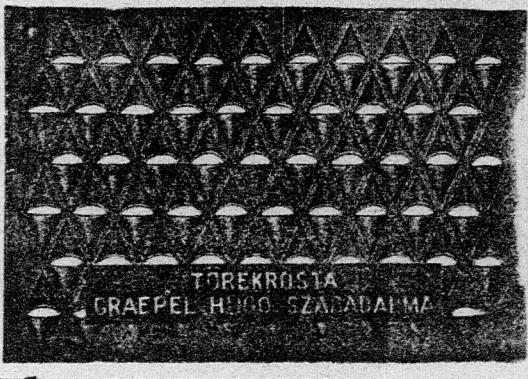
Marshall Sons & Co. Limited vezérigénye.
BUDAPEST, V. ker., Váci-ut 40—46. sz.

Ajánlja: eredeti Marshall-féle gőzlokomobiljait, saját gyártmányu legújabb cséplőgépeit, szabadalmazott kombinált gabona- és lóherceaplőgépeit és szabadalmazott törekrostaít vaslemezéből. Eddig körülbelül 8000 darabot szállítottam.

Legjobb sikerrel kipróbálva.

Hajlandó vagyok ezen rostát bármely cséplőgéphez 14 napi próbára küldeni és visszafogadni, ha nem jobb mint bármely másfajta törekrosta!

Gazdasági árjegyzéket, törekrosta-leírást, mintát és elismerő levélfüzetet kívánatra ingyen és bérmentve küldök.

TÖREKROSTA
GRAEPEL HUGÓ SZABADALMA

belül 606 drb. Az egészségesek közül az I. és II. ojtás között elhullott 221 drb. az ojtástól számított egy éven belül 491 drb. A szérumos ojtások, a beérkezett jelentések szerint, igen kielégítő eredményűek voltak.

A sertésvész és sertéskolera nagyobb területen és nagyobb számban állapított meg, mint a megelőző évben. Sertésvészben megbetegedett összesen 342,940 drb. elhullott 197,774 drb. sertés; a betegek közül 57,6% hullott el. A betegség legkevésbé a Duna balpartján és legnagyobb mértékben a Duna jobbpartján és a Tisza balpartján volt elterjedve.

A bivalyész kisebb területen és kevesebb számban fordult elő, mint a megelőző évben; fertőzve volt ezen betegséggel a Tisza balpartján I vármegye, az erdélyi vármegyék közül pedig 9. A betegség pár esetben szarvasmarhán is megállapított.

A gümőkór a beérkezett jelentések szerint az ország számos vármegyében előfordult. Tuberkulózis összesen 53 gazdaságban végeztetett.

A beojtott 2843 drb 2 1/2 évesnél fiatalabb állat közül reagált 251 drb (8,1%), 3639 drb 2 1/2 évesnél idősebb állat közül reagált 966 drb (26,8%), összesen 6486 drb szarvasmarha közül reagált 1217 drb (18,7%).

A gümőkór elterjedéséről fajták és ivar szerint érdekes adatokat találunk a budapesti köztisztviselőkön levágott állatokról összeállított alábbi kimutatásban:

Hivatalból kimutatandó ragadós betegségben mindössze megbetegedett:

	1904. évben	1903. évben	1904. évben tehát
Ló	5,464	6,175	711
Szarvasmarha	264,393	439,528	175,135
Juh és kecske	54,614	44,958	9,656
Sertés	397,967	224,755	173,212

A beteg állatok közül elhullott, illetőleg leölt:

	1904. évben	1903. évben	1904. évben tehát
Ló	1,208	1,412	204
Szarvasmarha	6,423	5,988	435
Juh és kecske	4,826	2,652	2,174
Sertés	241,063	153,860	87,189

Az 1904. év folyamán megbetegedett:

	Ló	Szarvasmarha	Juh és kecske	Sertés
Lépfeneben	269	3,939	1,241	2
Vesztségben ¹⁾	16	121	37	163
Takonykórban	616	—	—	—
Ragadós száj- és körömfájásban	—	257,872	16,121	6,710
Ragadós tüdőlobban	—	—	—	—
Juhhimlőben	—	—	29,280	—
Ivorszervi hólyagos kiütésben	308	1,828	—	—
Rühkórban	4,255	—	7,935	48,152
Sertésorbánczban	—	—	—	—
Sertésvészben	—	—	—	342,940
Bivalyészben ²⁾	—	—	633	—
	(bivaly)			
Összesen	5,464	264,393	54,614	397,967
1903-ban	6,175	439,528	44,958	224,755
1904-ben tehát	711	175,135	9,656	173,212

¹⁾ Azonkívül 1297 kutya és 207 macska. — ²⁾ Azonkívül a fertőzött udvarokban megbetegedett 143 drb sertés.

A levágott állatok		Közülük gümőkóros volt		Gümőkór miatt a feltétlenül közfogyasztásból kizáratt		
fajtája és neve, illetőleg származása	száma	darab	%	darab	%	
Magyar	bika	2,128	87	4-08	6	0-28
	ökör	42,612	7,975	18-71	76	0-17
	tehén	4,758	329	6-91	4	0-08
	Összesen	49,498	8,391	16-95	86	0-17
Nyugati	bika	3,701	183	4-94	10	0-27
	ökör	5,214	261	5-10	8	0-15
	tehén	15,058	3,907	25-94	73	0-48
	Összesen	23,973	4,356	18-17	91	0-37
Szerb	bika	851	2	0-23	—	—
	ökör	20,675	13	0-06	—	—
	tehén	1,479	4	0-27	—	—
	Összesen	23,005	19	0-08	—	—
A szarvasmarhák összege		96,476	12,766	13-23	177	0-18
Egy éven aluli szarvasmarha (borju)	103,577	15	0-01	7	6-006	
Bivaly	3,073	5	0-16	—	—	
	Mindössze	208,126	12,786	6-25	184	6-09
Sertés	260,254	4,378	1-68	215	0-08	

A felsorolt betegségeken kívül adatokat találunk még az évkönyvben a szarvasmarhák járványos vérfesték-vizeléséről (erdőkór), a szarvasmarhák ronesoló orrhurutjáról, a sugárgombabetegségről, a járványos elvetelésről, a mételegyerről, a baromfikoleráról, a mirigykóról, a fertőző szaruhártyagyulladásról, a tüdőflegességről, a ragadós hólyagos szájfájásról, a tehének és sertések himlőjéről, a fertőző tüdő- és mellhártyagyulladásról, az újszülöttek hasmenéséről az agy és gerincvelő burkainak járványos gyulladásáról s végül a kolumbácsi legyek által okozott veszteségekről.

Állami kártalanítás czimén hatóságilag kiirtott állatokért és megsemmisített, vesztérsztő tárgyakkért a következő összegek utalványoztattak az államkincstárból:

Ragadós tüdőlobra gyanus marhákért	5,413 K. 40 f.
Rejtett takonykóros lovakért	25,464 „ 25 „
Takonykór gyanu miatt kiirtott és egészségesnek talált lovakért	5,558 „ 50 „
Megsemmisített tárgyakért	1,665 „ 48 „
Sertésvész gyanuja alkalmával a kórisme biztos megállapítása czéljából levágott 7 drb sertésért	160 „ „
Összesen	38,261 K. 63 f.

A megbetegedett állatok közül elhullott vagy leölt:

	Ló	Szarvasmarha	Juh és kecske	Sertés
Lépfene	miatt 269	3,838	1,036	2
Vesztség ¹⁾	16	121	37	163
Takonykór ²⁾	616	—	—	—
Ragadós száj- és körömfájás	—	1,851	210	198
Ragadós tüdőlob ³⁾	—	—	—	—
Juhhimlő	—	—	3,132 ⁴⁾	—
Ivorszervi hólyagos kiütés	—	—	—	—
Rühkór	307	—	412	—
Sertésorbáncz	—	—	—	35,320
Sertésvész	—	—	—	205,388 ⁵⁾
Bivalyész	—	—	613 ⁶⁾	—
Összesen	1,208	6,423	4,827	241,06
1903-ban	1,412	5,988	3,622	126,696
1904-ben tehát	204	435	1,205	114,373

¹⁾ Azonkívül 1297 kutya és 207 macska. — ²⁾ Azonkívül a betegség gyanuja miatt kiirtott 34 ló, melyek nem bizonyultak takonykórosoknak. — ³⁾ A betegség gyanuja miatt levágott 57 drb, mely nem találtatott ragadós tüdőlobosnak. — ⁴⁾ Azonkívül a fertőzés gyanuja miatt leölt 25 drb juh. — ⁵⁾ Azonkívül a betegség gyanuja miatt 1593, a fertőzés gyanuja miatt 1591 drb sertés öletett le. — ⁶⁾ A 613 drb bivalyon kívül a fertőzött udvarokban elhullott 124 drb sertés.

Az 1904. év folyamán tetemes költséggel több köztisztviselő épült, így nevezetesen Temesváron 85,000 K. költséggel, Marosvásárhelyen 26,000 K. költséggel, Szabadkán (sertésköztisztviselő) 104,410 K. költséggel, Szakoicza r. tan. városban 11,000 K. költséggel stb. A köztisztviselők száma az egész országban 2192 volt.

Közfogyasztásra levágott összesen 1.135,736 szarvasmarha és borju (beleszámítva a bivalyt is), 1.297,202 juh és bárány, 33.261 kecske és gödölve, 976,147 sertés és malacz.

Allatforgalmunk Ausztriával és vámkülfölddel az 1904. év folyamán — kivéve a szarvasmarha- és lóforgalmat, mely emelkedett — általában némi csökkenést mutat.

Szarvasmarhák forgalmában ezuttal is a vágómarhák kivitele volt a legjelentősebb, mely az előző évi kivitelhez képest 36,688 drb (10-5%) emelkedett; a behozatal ellenben 21,808 drb (34-4%) csökkent. A tenyésztésnek 1898 óta állandó emelkedést mutató kivitele is jelentősen emelkedett, épp úgy emelkedett a növekedésmarhák és borjuk kivitele is.

Ló kivitel az előző évhez képest emelkedett, ellenben a behozatal kis fokban csökkent.

Juhok kivitele a megelőző évhez viszonyítva tetemesen (28-11%) csökkent.

Sertések kivitele szintén jelentősen (30-4%) csökkent; a kivitel ezuttal is főleg Ausztria felé irányult. A behozatal legnagyobb része Szerbiából történt; behozatott összesen 154,555 drb sertés, az előző évi 140,130 drb behozattal szemben.

A kőbányai állategészségügyi hivatal felügyelete alá tartozó sertéspiacz forgalma a megelőző évhez képest 3810 drb (0-9%) csökkent, 1904-ben az állomány 394,958 drb volt.

A barsi állategészségügyi hivatal felügyelete alá tartozó sertésszállásokban összesen 23,648 drb sertés volt.

A felsoroltakon kívül adatokat találunk még az évkönyvben a m. kir. belépő állomások forgalmáról és a határszéli állategészségügyi megfigyelő állomások működéséről. F. L.

ERDÉSZET, FAÜLTETÉS.

Rovatvezető: Földes János.

Az akácza nevelése és irtása árokhátárszegélyeken.

Tudjuk, gazdaságokban, különösen az Alföldön, hol erdő nincs, nagy súlyt helyeznek az akácza nevelésre, mely kitűnő tulajdonságánál úgy tüzelő, mint szárazfűnek elsőrendű, tekintve gyors fejlődését s a talajjal szemben igénytelenségét. Leírásomban eltekintek az egyszerű ároknélküli tábla szegélyezéstől s jelen cikkemben arra terjeszkedem ki, hogy minő okszerű eljárást vélek teljesítendőnek azon esetben, amikor a birtoktest határánál árokállással kapcsolatban képez szegélyt az akácza.

Az akácza kihasználása szegélyeknél kétféle szokott lenni, u. m. a ritkítás kapcsolatban a galyázással, vagy a teljes tarolás, mely utóbbi azonban ritkábban szokott történni s csak az esetben indokolt, ha a fák idősök s már erős törzsűek s csakis árokszegélyeknél okszerű, hol kettős célt érünk el vele, amennyiben nemcsak a fahozam fontos, de fontos a birtok megvédelmezése is az esetleges külérőszak ellen.

Az oly helyeken, hol az akácfasor árokkal párhuzamosan képezi a határszegélyt, leghelyesebb a teljes tarolás két szempontból, u. m.: a teljes tarolással megnyerjük a fahozam összességét s a sarjképződés is erősebb lesz a tőkéről, mely hajtásokat aztán úgy ritkíthatni, hogy a legerősebbnek látszó hajtást meghagyjuk sudár fejlődésre, másik szempont pedig, hogy ezen munkával együtt végezhetni s kell is végezni az ároktakarítást, amennyiben a teljes tarolásnál, hogy erős sarjképződés következhessen be, a letarolt törzseket földdel kell befedni legalább is egy arasznyi magasságban, szükséges pedig ez azért, hogy az esetleg el-

halt törzsrészek elkorhadását gyorsítsa, mely a sarjhajtásoknak előtörését szerfölött elősegíti. Legjobb időszak a késő őszi tarolás abból a szempontból, miután a nedvkeringés szünetel, ezt nem is szükséges tovább indokolni.

Az így kezelt törzscsapok leföldelve nem engednek utat, csakis az olyan erős sarjhajtásoknak, amelyek életképesek.

A sarjhajtások 2-3 év múlva — ha igen gyorsan fejlődtek — s ha kevésbé, akkor 3-4 év múlva ritkítandók s ekkor már törznövéseknél csak azok lesznek meghagyandók, amelyek a legerősebb növések, azaz ez volna a sudar kiválasztás, a sarnyák feltétlenül mind kivágandók, miután ezek csakis a vastag, illetve sudárnak hagyandó rovására fejlődtek, mert további meghagyásuk esetén legfőképpen mint galyfa értékelhető, azonban korántsem pótolhatná azon kárt, mely a sudárnak hagyott rovására történne.

Ellenvetésül felhozhatni azt, hogy a sarjhajtások meghagyása szükséges azon okból, hogy így sűrűsége folytán egy élősvérvényt képez s védelmére van a birtok területének, de mint már előbb kifejtettem magam, most mutatók arra reá, hogy a földeléssel együtt egy árok-takarítást is eszközölünk, mit különben az egyszerű galyvázás után is meg kell tenni, tekintve hogy a sok galyhulladék, földletiporás által az a határárok amugy is betelik s így igazolt ezen eljárás okszerűsége, mely kettős előnyt biztosít.

Megjegyzendő, az árok-takarítás alkalmával különös figyelemmel kell lenni arra, hogy az ároknak a fasor felőli része meredeken legyen leásva, hogy így az állati betörések ellen is védelmet biztosítson.

Előadva megfigyelésemet, lehet, hogy tisztelt olvasótársaim közül többen tehettek már hason kísérletet s talán más tekintetben megfigyelést, ezélszerűnek vélném, hogy nevezettek is tennék meg talán észrevételüket s esetleges észleltüket ez eljárásra vonatkozólag. *Molnár László.*

Nagyon helyes eszmét pendít meg Molnár László, midőn cikkével jó példát mutatva, felhívja gazdatársait, hogy a gazdasági tagok körül szegélyfák gyanánt ültetett akácok kezelési módját ismertessék.

Mert e fa tényleg nagyon jelentős szerepet visz a gazdaságnál s így annak ismertetése kívánatos.

Felhőrmegyében már 40-50 év előtt nagyon el volt az akác terjedve. A rendes négyszögökben táblák körül ültetett fasorok tetszetős látványt nyújtanak a fátlan ily vidékeken s fájával az akác igen jó szolgálatot tesz az e tekintetben megszorult uradalmaknak s egyeseknek.

A fája minden tekintetben megbecsülhetetlen s valamennyi más fanemet felülmul. Vannak 30-40, sőt 60 évről szóló tapasztalatok, melyek szerint a karóul vagy kerítésoszlop gyanánt használt akácfaának földalatti része ily hosszú idő alatt sem korhad el.

Tűzifája kitűnő s még nyersen is jól ég, mit olajszerű nedvtartalma idéz elő s ez tán egyszersmind az a megóvó anyag, mely olyan nagy tartósságot biztosít neki.

Emellett az árnyéka sem nyomja el az alatta növe terményeket s ebben szintén előnyösen tér el a többi fanemtől. Sőt nem egyszer hallani a

megjegyzést, mintha árnyékában még jobban diszlene a gabona. Ennek megindokolása nem is oly nehéz, ha meggondoljuk, hogy az akácgyökereken mutatózó gumók nitrogént fejlesztenek s azt a talajba juttatják, szóval az akác a mezőgazdaságra oly fontos nitrogéngyűjtő pillangós viráguakhoz tartozik. S minthogy mint növény sokkal nagyobb, nitrogénfejlesztése is kiterjedtebb, mint lörpetermetű fajrokonaié, jóllehet ezek tömegesebb együtlettel pótolják e hátrányt.

Az önrágyázó tulajdonság lehet az oka annak, hogy az akác a legsilányabb talajjal is beéri.

Aki a Mária-Radna-Soborsin közti vasutszakaszon utazik, bámulattal látja, hogy a délre hajló meredek kopárokra, a legelő s erdő tökéletesen tar vízmosásain mint diszlik az akác, mely a tiszta szikla felszínét fedő murvaszerű kötőmellekben megkapaszkodik a felszínen hálószerűen kuszó gyökereivel s ezekből szintén ereszt új hajtásokat. Minden más növényzet hiányzik itti, csupán az akác takarja a talajt üdezőld levélzetével s védi a nap idetűző, égető sugarai ellen.

Ismerek uradalmat, hol a legelő lösztalajában vájt mély vízmosások akácczal beültetettvén, nemcsak közte s alatta javult a fütenyészet, de az uradalom összes szőlőkaró-szükségele kikerült innen, mi sokkal előnyösebben pótolta a drágább s nálánál kevésbé tartós tölgy szőlőkarót.

Legjobb az ilyképp ültetett akácot szintén forgóban kezelni.

Szőlőkaró-üzemnél megfelel a 20 éves kor, ha nagyobb méretű gazdasági mű- és épületfára van szükségünk, 30-50 éves fordulóban vág-hatjuk a legjobb fasorok szerint hagyva meg a kisebb vagy nagyobb forgóju fát.

Földes János.

LEVÉLSZEKRÉNY.

Kérdések.

350. kérdés. Az idei adókielvitő-bizottság tehenészetem után 3-ik oszt. kereseti adót rótt reám, ami ugy tudom, nem helyes, mivel erre nézve egy közigazgatási bírósági döntvény is már határozott. Kérnék erre nézve felvilágosítást. *R. B.*

351. kérdés. Bérleti szerződésem szerint okszerű gazdálkodás céljából nem szabad sem takarmányt, sem szalmát a birtokból elszállítani. Munkás hiányában kénytelen voltam a rétek egy részét kaszálás végett harmadából kiadni. Az aratók pedig csak úgy vállalták a munkát, hogyha a reájuk eső részt szalmával együtt adom ki nekik. Elkövettem-e szerződészegést és mily kártérítést követelhet a földesur? Megjegyzem, bérletem még 10 évig tart.

352. kérdés. Egy megyei utból vezet több birtokos birtokán keresztül körülbelül 12 kilométer hosszúságú ut, mely ut a birtokosok tulajdonát képezi; szélesség nincs meghatározva; néhánynál 1-2 öl, többeknél egész 8-10 öl. Eddig csakis tűrni tartozott mindenki, hogy utján vagy csapásán bárki közlekedhessék kocsin vagy gyalogosan. Forgalom eddig alig volt. Azonban 1-2 év előtt elkezdtek parcellázni, úgy, hogy most, ahol csak 1-2 öles az ut, ez keskenynek bizonyul. A község hivatkozva arra, hogy ezen utat 20 év

előtt a községi utak közé vette föl, azt akarja, hogy ahol nincs 3 öl, az kiszajátítás útján annyira szélesbitessék, ahol pedig szélesebb, az maradjon a jelenlegi szélességben. En ezt nem tartom igazságosnak; mert először is eszerint azok is járulnának a kiszajátítás költségeihez, kiknél a kívánt szélesség megvan; másodsor pedig igazságtalannak tartom azt is, hogy akiknél eddig több volt, tartozzanak nemcsak a 3 ölet, hanem a jelenlegi egész szélességet ingyen átengedni. Például egy darabon határomon 10 öl széles fasoros ut van, én nem azért vettem 10 öl szélesre a fasort, hogy idővel széles községi ut legyen, hanem részint azért, hogy ezen területet legelőnek használom, részint pedig, hogy ahol szántóföldek közt vezet, saját állatesordáim kényelmesen mehesse nek rajta keresztül. Megjegyzem, hogy az ut nincs a község nevére telekkönyvezve és nem is javította soha. Ahol fasor nincs, nincs is rendes utformája, csakis 1 kocsis csapást látni. Mi a méltányos és igazságos eljárás? *X.*

Feleletek.

Mezőgazdasági tehenészet adója. (Felelet a 350. sz. kérdésre.) A mezőgazdaság egyik elsőrendű kelleke a tehenészet levén, a III-ad osztályu kereseti adónak tárgyát csak az esetben képezhetné, ha a gazdaság főágaként kezeltetné, a gazdaságot kereskedelmi vállalatá fejlesztené. A III-ad osztályu kereseti adó alapját főleg üzletek képezik s így a bér gazdaságokban üzött tehenészet és marhabizlatás a jelzett kereseti adóval meg nem róható. Elvi jelentőségű határozat e tételre eddig nincs meghozva, de analog intézkedést tartalmaz a m. kir. pénzügyminiszteriumnak 1891. évi 55,069. számú határozata, melynek értelmében mezőgazdasági szeszgyárakban fenntartott marhabizlatás és tehenészet III-ad osztályu kereseti adóval meg nem róható. *Hollady Nándor.*

Részes széna és szalma kiszolgáltatása. (Felelet a 351. sz. kérdésre.) Ha a haszonbéri szerződés a takarmány és szalma elszállítását tiltja, akkor jogilag véve a részes munka is kizártnak tekinthető, mivel a részes a neki jutó részt rendszerint haza szállítja. Eppen ezen okból az óvatos bérlő a szerződésnek ezen pontjához rendszerint azt a kikötést fűzi: „Kivételt e tekintetben csak a részért letakarított termények után járó rész képez.” (Lásd Hensch Üzemtan I. 413. oldalán). A jogához szívesen ragaszkodó bérbeadó tehát méltán kérhet kártérítést, mert a talajerő fenntartására szolgáló trágya az elszállított termények arányában kevesebb lesz. Mivel azonban a bérlet még 10 évig tart és így a csekélyebb trágyatermelésből eredő kárt az első hat évben csak a bérlő szenvedti, mert 4 év alatt rendszerint teljesen kihasználtnak az istállótrágyában foglalt növényi tápanyagok, ezen okból csak a bérlet utolsó négy évében a birtokról elszállított széna és szalma okozhat oly kárt, amelynek megtérítésére a bérbeadónak teljes jogigénye van s mely az elszállított termények mennyisége és minősége alapján approximativ meg is állapítható; de mindazáltal ezélszerűbb az ilyen kérdéseket, tekintettel a gazdaság helyi viszonyaira, békés uton, kölcsönös megegyezéssel már most véglegesen el-

Jobb és megbízhatóbb magvakat

nem is ajánlhatunk, mint a minőket 32 év óta

MAUTHNER ÖDÖN

csász. és kir. udvari magkereskedésében Budapesten,
VII., Rottenbiller-u. 33. — IV., Kossuth Lajos-u. 4.
kaphatni.

intézni és az ezen ügyben hozott határozatot a haszonbéri szerződéshez csatolni.

Hensch Árpád.

Mezei dűlőutak viszonyai. (Felelet a 352. sz. kérdésre.) A felvetett kérdésben leírt ut a mezei közös dűlőutak csoportjába tartozik s mint ilyennek csupán az a rendelkezése, hogy azon az érdekelt birtokosok birtokukhoz eljuthassanak.

Ezen utakat az érdekelt birtokosok saját területeikből hasítják ki s azok fenntartásához más megállapodás hiányában haszonaránylag járulnak hozzá, a községi előjárásnak ezen utakra nézve felügyeleti joga van.

Ennyiben intézkedik a törvény a dűlőutakról. A dűlőutak rendszerint 3 öl szélességben jelöltenek ki s senkinek kötelezhető saját területének esonkításával másnak előnyére több helyet átengedni.

A 10 öl széles, fákkal beültetett terület földje határán, amennyiben az birtokának tartozéka s azt használatában is bírja, csakis kisajátítás útján volna elvehető, de akkor is nyomós indokok alapján.

Hollady Nándor.

A falusi jegyzőkről.

A képviselőházban a belügyi költségvetés nemrégiben véget ért tárgyalása alkalmával figyelemreméltó felszólalást hallottunk Návay Lajostól, aki a községi és körjegyzők, a községi adminisztráció dolgát tette szó tárgyává. Návay felszólalása különösen szakszempontból érdekes, megtudhatjuk belőle, hogy a mostani községi adminisztrációknak végtelenül sok hibája van. Az állam egymaga annyi terhet rak különösen a községi és körjegyzők vállaira, hogy azok nem is a községi önkormányzat szervei, hanem inkább az állam megbízottai s így sem idejük, sem kedvük nem lehet azoknak a szociális feladatoknak betöltésére, amelyet tőlük nemcsak a község lakóinak érdeke, hanem állásuk, hivataluk egyenesen megkövetelne.

A nép vezetésére hivatott falusi intelligenciának hat számbavehető tagja van: a pap, a tanító, a jegyző, a postamester, a földbirtokos és esetleg gazdatiszta. Szociális és gazdasági munkából ma leginkább a papok, tanítók veszik ki a részüket. A földbirtokos-osztályt a kényszerűség szintén behajítja abba, hogy a maga súlyos bajai mellett nap-nap után többet foglalkozzék a világot mozgató nagy problémákkal. A régi patriotikus középbirtokos-osztály, amelynek legtöbb alkalma volt érintkezni a néppel, várja a regenerálást, nagybirtokosainak kevésbé nyílik alkalmuk a társadalmi munkára, bár van köztük igen sok, aki felveszi a versenyt a falusi intelligencia többi más tagjaival is. A nagybirtokosok társadalmi munkájának pótlására azonban ott van a gazdatiszti osztály, akiknek már ma is sokat köszönhetünk, de akikre e téren még sok teendő vár.

Azoknak a törekvéseknek, amelyeknek legfőbb mozgatója az OMGE. és a Magyar Gazdaszövetség volt, eddigelé legkevésbé a magyar jegyzői kart s a postamestereket sikerült megnyerni. Ez utóbbiak az állam szoros értelemben vett hivatalnokai lévén, talán kevésbé hivatottak a társadalmi munkára, de a jegyzőkre egész jogosan számíthatott volna a magyar gazdaközösség.

A falu pennája, a jegyző, a falu jogtanácsosa, a falu vezetésében a tudás képviselője. Az utóbbi évek alatt a jegyzői állással megkivántató kvalifikációt jelentős mértékben emelték; ennek az intelligens társadalmi osztálynak

az intelligenciája tehát nap-nap után nagyobb lesz. Ugy tudjuk, hogy a jegyzők anyagi javadalmazás dolgában is jelentékeny lépéssel haladtak előre a legutóbbi időben. Egyszóval a magyar társadalomnak a falusi jegyzőkben oly értékes osztálya van, amely egyenesen hivatott arra, hogy a nép vezetésével járó nehéz kötelességekből, úgy mint a falusi intelligencia többi tagjai szintén kivegyék a részüket.

Hogy ez eddig nem történt, annak magyarázatát találjuk Návay Lajos említett felszólalásában. A jegyzők tulontul el vannak halmozva oly teendővel, amelyek elvégzése szinte megbénítja őket a falujok érdekében való munkálkodásban.

E sorok írója meglehetősen jól ismeri a községi adminisztrációt. Nem annyira sok, mint inkább sokoldalú a jegyző munkája. Kerekszámában 20 fellebbvalója van a jegyzőnek, amely mind közvetlenül rendelkezik vele, parancsol neki. Vele hajtják be az állami adókat, ő végzi az adókövetést, rendelkezik vele az állam-építészeti hivatal, a kir. járásbíró és törvényszék, az adóhivatal, a pénzügyigazgatóság, a tanfelügyelő, a kulturmérnök, az állami erdőhivatal, állatorvos, anyakönyvi felügyelő stb. stb., sőt még a kereskedelmi kamarák, az ügyvédi kamarák is, nem számítva a vármegye sokféle apparátusát, amely részint közvetlenül, részint közvetve halomszámra küldi a minden önkormányzati és állami adminisztráció legvégső szerveinek, a községi és körjegyzőnek a maga rendeleteit.

Ezen a mai állapoton tehát a jegyzők és a társadalmi munka érdekében is segíteni kell.

Alkalmat kell nyújtani arra, hogy a magyar községi és körjegyzői kar többet foglalkozhassék a falujával, mint eddig foglalkozott. Egy-egy falu haladása s így az ország jölte nem attól függ, hogy a föld- és keresetadó-lajstromokat a község jegyzője pontos időre betérjessze a m. kir. pénzügyigazgatósághoz, vagy a esonoplyai hid építéséről szóló jelentést kellő időben megkapja a kulturmérnöki hivatal, hanem attól, hogy a falu vezetői, így elsősorban a jegyző fel tudják ismerni az illető község gazdasági és kulturális érdekeit s ennek megfelelően tudják is irányítani a falu lakóinak tevékenységét.

Az előbbieket ha nem végzi el a jegyző, fegyelmit kap a nyakába, az utóbbit ha bármitként elhanyagolja is, senki se törődik vele, hiszen az, ahonnan ő erre a megbízatást kapta s amelyiktől a fizetést is kapja: a falu, az ő vezetése alatt áll. A *nyáj* pedig soha se szokott fegyelmi vizsgálatot elrendelni a *pásztor* ellen.

Ismerjük a magyar jegyzői karnak több olyan tagját, aki ma is dieséretreméltó tevékenységet folytat a társadalmi munkásság terén. Gazdakört, szövetkezetet alapított a falujában, télen át ismeretterjesztő felolvasásokat tart a falu gazdái részére, lelkiismeretesen óhajtja végre a mezőgazdasági jellegű törvényeket, tettel és szóval propagálja a modern gazdálkodás eszméit: egyszóval példászerűen betölti a falu jegyzőjének hivatását. Eppen az ezekkel folytatott eszmecsere győz meg leginkább arról, hogy a jegyzőknek a mai sokoldalú munkaköre egyenesen kizárja a jegyzői kar megkivánt fokozottabb társadalmi tevékenységét. Ezen az állapoton tehát segíteni kell.

A kormány részéről meg van a segítségre a hajlandóság. Ez kétségtelenül örvendetes és ha e tekintetben a kezdő lépés megtörténik, a nemzetfentartó gazdaosztálynak és képviselőinek kell rajta lennie, hogy a községi jegyzői állást oly irányban reorganizálják, hogy az megfelelően minden tekintetben a falu népe érdekeinek.

Az adminisztrációtól nem lehet teljesen elvonni a jegyzőt, nem szabad tudniillik megfedkezni arról, hogy ő a közigazgatás legvégső végrehajtó szerve, azt azonban ki lehet vinni, hogy a jegyző teljesen a falu embere legyen, nem pedig az államé. Cs. O.

A szeszforgalom 1905-ben.

A „Pester Lloyd” 58. és 59. lapszámainak vezető helyén a fenti czimen szakavatott tollból eredő ezikk jelent meg, amely szesziparunk tavalyi alakulását volna hivatva ismertetni. A ezikk, amely ebből a czélebből íródott, nem minden czélzatosság nélkül.

Szerzője ugyanis, egy benső ösztönnek engedve, valóságos szeszpolitikai programot fejt ki, amelynek keretében azonban egyoldalulag tájékoztatja a közvéleményt a szeszipar terén időszerűvé vált némely kérdés felől.

Emiatt foglalkoznunk kell az ismertetéssel, azért is, hogy a másik fél: a mezőgazdasági szesztermelő érdekeltség helyzetét és álláspontját hűen ismertetvén, a szesziparunkról festett képet kellő megvilágításba helyezzük.

Mindenekelőtt állapítsuk meg azt, hogy a szeszgyártási ipar, amely kizárólag mezőgazdasági nyertermények feldolgozásából állítja elő termelvényét, kizárólagosan mezőgazdasági ipar. Állapítsuk meg azt is, hogy amint a „Magyar Szesztermelő”-nek éppen e hó elsején megjelent számában közzétett kimutatás feltünteti, 43 évvel ezelőtt, 1863-ban a magyar-osztrák birodalomban üzemben volt gyárszerűleg kezelt szeszfőzdék számából a legtöbb Magyarországra esett s ezen kimutatás szerint akkor üzemben volt, gyárszerűleg kezelt szeszfőzde: Magyarországon 2767, Erdélyben 515, temesi Bánátban 17, Horvát-Szlavonországban 17 (a szerb bánáti katonai határőrvidékről, valamint a horvát-szlavon katonai határőrvidékről adatok nincsenek); és állapítsuk meg végül, hogy ez a termelési ág, amelynek nyersanyagszükséglete rége óta mainál jóval olcsóbban volt beszerezhető, a tömegkihasználásra nemcsak alkalmasnak bizonyult, hanem egy nagyszabású üzlet kialakítása szempontjából is nagyon háladosnak ígérkezett.

Ez volt az alapja annak, hogy a technikai haladás vívmányai szerint mindinkább tökéletesebbül, de egy mezőgazdaságra nézve már nagyon jelentékeny befektetéseket igénylő gyári berendezésekre támaszkodva, nagy ipari gyárak jöttek létre s ezek nagyon tekintélyes szeszmenyiségek előállítására rendezkedhettek be. Ez alatt persze a régi mezőgazdasági szeszfőzdék versenyképességükben visszamaradván, fokozatosan meg is szűntek.

A nagy ipari gyárak igen jelentékeny haszonnal dolgozván, nemesak hogy megerősödtek, nemesak hogy tekintélyes beruházási tőkájüket az idők folyamán visszaszerezték, hanem jelentékeny vagyonokat gyűjtöttek össze.

Később, amikor a mezőgazdasági haladásnak az az elmaradhatatlan követelménye alakult ki, hogy a gazdák a belterjességre való áttérés minden eszközét megmagadják és illetve ennek elősegítésére a kormány is meghozta a szükséges intézkedéseket, megkezdődött ennek az iparnak a mezőgazdaság medrébe való visszahelyezése is.

Hogy annak idején, a szeszkontingentálás előtt és néhány évre ennek megtörténte után a mezőgazdasági szeszfőzdék termelése esélyesebb volt, mint az ipariaké, ebben ezikk-írónak igaza van; de viszont igaz az is, hogy ennek az imént festett körülmények voltak okai.

**HEUCKE A.
GŐZEKÉI**

mintaszerű szerkezetben, anyaga és kivitele, munkaképessége felülmulhatatlan, mint egyetlen különlegességet gyártja

**A. HEUCKE gőzekegyára,
HAUSNEINDORF, Magdeburgi kerület.**

20 évi különlegesség. — 150 gépnél több szállítva. — Modern nagyságban állandóan raktáron. — Mindennemű kérdézősködések közvetlen Hausneindorf-ba intézendők, honnan minden felvilágosítást azonnal megadunk.

külön
tartó
igény

L
BU

Czikkiró azt is mondja többek között, hogy dacára a magas juttalmaknak, a mezőgazdasági termelők annak idején nem igen érdeklődtek a szesztermelés felkarolása iránt, de amint kedvezőbb konjunkturák állottak be és a szesztermelés jövedelmessé kezdett válni, akkor fedezték fel a mezőgazdák azt, hogy a szesztermelés tulajdonképpen az ő privilégiumukat képezi. Folytatja pedig ilyképpen: „Nem a takarmány és trágyanyerés, nem is a talaj javítása volt az oka a mezőgazdasági szeszfeldék létesítésének, hanem tisztán az üzleti érdek, a szesztermelésen keresett haszon és a magas termelési jutalom volt az, amely a mezőgazdasági szeszgyárak számát szaporította.”

Czikkirónak ezt az állítását senki sem fogja elhinni, amint hogy nem is állhat meg ez a feltevés, mert hiszen azóta a gazdasági belterjeség kialakulása fényesen beigazolta azt, hogy kizárólag a mezőgazdasági termelés fokozása volt közvetlen oka annak, hogy a mezőgazdaság ezen ipar beillesztésére egyenesen reá volt és reá van utalva. A mezőgazdasági szeszgyárak száma pedig fokozatosan emelkedett, dacára annak, hogy közvetlen hasznot nem, hanem csak közvetett előnyt biztosított a mezőgazdasági vállalkozónak. De ha ez így is van, mint czikkiró állítja, hol van az megírva, hogy Magyarországon csak bevándorolt idegeneknek van joguk a mezőgazdaságtól hibás adópolitikával elhódított ipar révén milliókat szerezni, de a mezőgazda csak veszteséges üzemre van kárhoztatva. Igenis azt akarjuk, hogy a szeszipar jövedelme megozódjék a gazdák sokasága között, hogy ilyképp gazdasági üzemük jövedelmezővé váljék.

Epp így téves czikkirónak az az állítása is, mintha a bonifikációnak előnye és illetve egy ilyen mezőgazdasági szeszgyár felállításának haszna csak a nagyobb és közpérbirtokosok által volna kihasználható, a kisgazda pedig a jutalomkedvezményeket és ennek az iparnak hasznait magának nem biztosíthatná. E részben elégséges utalmunk azokra a szövetségi szeszgyárakra, amelyek igenis kisgazdatagokból alakultak s alakulhatnak a jövőben is jóval tekintélyesebb számban, mint eddig; csak módjuk legyen rá, hogy szövetségi szervezkedésükre a kontingensben kellőképpen részesülhessenek.

Czikkiró ur kiterjeszkedik cikkében arra is, hogy a mezőgazdasági szeszgyáraknak adott jutalom, amely évtizedekkel ezelőtt okadott és jogos volt, ma már nincsen helyén. Ha ezt a hibás véleményt elfogadhatnók, akkor első sorban ott kellene kezdenünk, hogy az ipari kontingens kisajátításánál adott kártalanításnak még kevésbé van alapja, mert nem vezethető vissza semmiféle szerzett jogra.

Ennek megadásához annak idején a mezőgazdák nagylelkűen járultak hozzá, mert bár nem ismerték el sohasem az ipariaknak ezen kártalanításhoz való jogát, egy hosszú küzdelemnek akarták békeszeretéből elejét venni és ezért mentek bele abba, hogy az ipari gyárak a kisajátított mennyiségekért kártalanítás címén ajándékot kapjanak.

Az a bonifikáció azonban, amelyet a mező-

gazdasági termelők az államtól czikkiró szerint „nagylelkű ajándékul” kapnak, nem ajándék, hanem kárpótlás a kis szeszüzemmel járó nagy üzemi költségek okozta veszteségeknek, amelyek csak akkor nem nyomják majd a kisüzemet, ha a nagyüzemek mind megszűntek. A bonifikáció létjogosultsága tehát megszűnik az utolsó ipari szeszgyár megszűnésével, ha tehát a P. Lloyd czikkirója a bonifikáció megszüntetésére törekszik, úgy velünk egy ezelt követ, mert mi is alig várjuk azt az időpontot, amidőn a mezőgazdasági szeszgyáraknak az ipariakkal való verseny megkönnyítése szempontjából nyújtott jutalom az utolsó ipari szeszgyár kisajátításával egyidejűleg megszüntethető lesz.

Czikkiró ur azt is állítja, hogy „az ipari szeszgyárak a mezőgazdaság érdekében fontos missziót töltenek be”, amennyiben czikkiró ur véleménye szerint „a környékükön levő kisgazdák nyeresztermékeinek fogyasztói, ők biztosítják nekik kukoricájuk, szalmájuk, szénájuk stb. jó értékesítését és szállítanak viszont nekik (a kisgazdáknak) takarmányt és trágyát”.

Az önzetlenség palástjával leborított ezt az állítást szintén meg kell döntenünk. Abban a meggyőződésben vagyunk ugyanis, hogy az ipari szeszgyárak ebben missziót nem igen teljesítettek, de nem is teljesíthettek, mert hiszen a gazda, vagy kisgazda termékeit bizonyára nem azért vásárolták össze, hogy ezáltal a gazda helyzetét javítsanak, hanem bizonyára azért, hogy minél több szesz kitermesztéséhez szükséges nyersanyagot minél olcsóbban megvehessék; viszont moslékjukat és a trágyájukat is persze lehetőleg jól értékesítsék és ebből is pénzt csináljanak.

De mondjuk, hogy missziót teljesítettek! — ismerjük el azt, hogy az ipari szeszgyárak létjogukat indokolni tudták. Ez régen, nagyon régen lehetett így; — ma azonban, amikor a mezőgazdasági haladás megköveteli, hogy a gazda a lehető legbelterjesebben és üzletszerűen rendezze be és vezesse gazdálkodását, csak annak az elvnek a helyességét lehet elismernünk, hogy a gazda ne elégedjék meg nyereszterményeinek pusztá kitermesztésével, hanem ha módja van rá, törekedjék azt saját mezőgazdasági iparában fel is dolgozni és ennek a feldolgozásnak minden közvetlen és közvetett hasznát a maga előnyére fordítani. Ha ezt a helyes elvet a maga mély jelentősége szerint mérlegeljük és követjük, csakhamar meg fogjuk állapítani azt, hogy az ipari szeszgyárak létjogának ez az érve sem áll meg ma már, mert missziót nem teljesít és nem egyéb üzleti vállalkozásnál, amelyre ma a gazda nemcsak hogy reá van utalva, hanem épp annyira képes is, mint az ipariak voltak annak idején.

Hogy pedig „az agrárizmus képviselőinek nincsen sem szemük, sem fülkéjük arra, hogy a boldogulásra leginkább reá utalt kisbirtokos érdekeit is előbbre vigyék” — ez olyan állítása czikkirónak, amelynek ellenkezőjéről ő is épp úgy, mint bárki más, már régóta meg van győződve s e részben utalunk például a Mezőgazdasági Szesztermelők Országos Egyesületének több esztendei működésére, amely alatt mindenkor élesen kialakult és propagáltatott az a

ezél és törekvés, hogy a kisgazdák szövetségi szeszgyárak létesítésére törekedjenek s ott, ahol ez lehetséges volt, az egyesület is, az agrárizmus képviselői is teljes odaadással segítettek elő, hogy ez a ezél megvalósuljon és a kisgazdák eziránybani érdekei is teljes mértékben érvényesülhessenek.

Czikkiró ur fájdalmasan panaszkodik a mezőgazdasági szeszgyárosok érdekképviselőinek azon ezéljén és törekvésén, hogy a most lejáró szeszadótörvény megszüntte alkalmából az ipari gyárak kezén lévő szeszkontingens fokozatos megváltás útján a mezőgazdaságnak utaltassék át, hogy ilyetén módon lehetővé váljék minél több új mezőgazdasági szeszgyárnak a felállítására.

Azt mondja, hogy ez „a tulajdonjogba való erőszakos beavatkozást” involvál, mert azoknak a meglévő ipari gyáraknak exisztenciális eszközt vennék el ezáltal, amelyekbe milliók és milliók vannak befektetve.

Igy szárazan odaállítva, a közvélemény talán hajlandó volna elismerni ennek a felajánlásnak jogosultságát, pedig hát ez tulajdonképpen nem így van.

Mondtuk fentebb, hogy a szesztermelés kizárólag mezőgazdasági ipar. Megállapítottuk azt is, hogy ezt a termelési ipart a nagyipar mintegy anektálta. Bizonyos az is, hogy a nagyipari gyárak az évek során át igen kiterjedt jó üzlet mellett a gyáraikba befektetett milliókat azóta már többszörösen visszakapták és megvilágítottuk végül azt is, hogy ennek a mezőgazdasági iparnak visszahódítására az el nem maradható gazdasági haladás, de a gazdaság megélhetése és termelőképességének fenntartása és fejlesztése okán egyenesen reá van kényszerítve.

Erzelmi momentumokkal ezt a jogot, ezt az indokolt igényt és minden tekintetben megálló követelést sem megdönteni, sem meggyengíteni nem lehet, azért, mert a mezőgazdasági szeszgyárak létjoga ma jóval erősebb, mint az ipariaknak immár elévült és megavult állítólagos joga, amely már nem is jog, hanem csak forma és kívánság.

Jogainhoz megrendíthetetlenül ragaszkodunk kell és ettől az állásponttól egy talpalatnyit sem távolíthatunk.

Megelégedéssel konstatáljuk, hogy czikkiró ur a szesz közös értékesítését a mezőgazdaságiakkal együtt kívánja előbbre vinni s megoldani s ezt a módot a maga részéről is az egyedüli megoldásnak tartja. Hisszük és bizunk is benne, hogy ha az e részben megindult tárgyalások most végre eredményhez vezetnek, akkor nemcsak a szeszértékesítés szabályozása terén jutunk egy jó lépéssel előre, hanem közös egyetértéssel sikerülni fog ugy a szeszadózás tekintetében, valamint a különböző ipari felhasználásokra szánt exkontingens szesz általánosabb fogyasztása és nagyobb kitermelése terén is, közös előnyeinket kellően biztosítani.

Z. I.

„Dernit“

törv. védve.

Asbeszt kéreglemez,
különleges tetőfedési anyag, sűrűke palaszínű, kátránymentes,
tartós, ruganyos, szagtalan, vízhatlan, mázolást nem
igényel.

Asbeszt tetőmáz
régli avult fedéllemez, zsindey- és cseréptetők tel-
tésére és mázolására.

Minta és árjegyzék ingyen és bérmentve.

LUKÁCS és MEITNER aszfaltmű, fedéllemez és —
vegyészetű termékek gyára
BUDAPEST, V., Váci-ut 118. sz. A Sörgönczim: DERNIT, Budapest.

Czikkiró azt is mondja többek között, hogy daczára a magas jutalmaknak, a mezőgazdasági termelők annak idején nem igen érdeklődtek a szesztermelés felkarolása iránt, de amint kedvezőbb konjunkturák állottak be és a szesztermelés jövedelmessé kezdett válni, akkor fedezték fel a mezőgazdák azt, hogy a szesztermelés tulajdonképpen az ő privilégiumukat képezi. Folytatja pedig ilyképpen: „Nem a takarmány és trágyanyerés, nem is a talaj javítása volt az oka a mezőgazdasági szeszfeldék létesítésének, hanem tisztán az üzleti érdek, a szesztermelésen keresett haszon és a magas termelési jutalom volt az, amely a mezőgazdasági szeszgyárak számát szaporította.”

Czikkirónak ezt az állítását senki sem fogja elhinni, amint hogy nem is állhat meg ez a feltevés, mert hiszen azóta a gazdasági belterjeség kialakulása fényesen beigazolta azt, hogy kizárólag a mezőgazdasági termelés fokozása volt közvetlen oka annak, hogy a mezőgazdaság ezen ipar beillesztésére egyenesen reá volt és reá van utalva. A mezőgazdasági szeszgyárak száma pedig fokozatosan emelkedett, daczára annak, hogy közvetlen hasznát nem, hanem csak közvetett előnyt biztosított a mezőgazdasági vállalkozónak. De ha ez így is van, mint czikkiró állítja, hol van az megírva, hogy Magyarországon csak bevándorolt idegeneknek van joguk a mezőgazdasági hibás adópolitikával elhódított ipar révén milliókat szerezni, de a mezőgazdák csak veszteséges üzemre van kárhóztatva. Igenis azt akarjuk, hogy a szeszipar jövedelme megosztódjék a gazdák sokasága között, hogy ilyképp gazdasági üzennük jövedelmezővé váljék.

Epp így téves czikkirónak az az állítása is, mintha a bonifikációnak előnye és illetve egy ilyen mezőgazdasági szeszgyár felállításának haszna csak a nagyobb és középbirtokosok által volna kihasználható, a kisgazda pedig a jutalomkedvezményeket és ennek az iparnak hasznait magának nem biztosíthatná. E részben elégséges utalunk azokra a szövetségi szeszgyárakra, amelyek igenis kisgazdatagokból alakultak s alakulhatnak a jövőben is jóval tekintélyesebb számban, mint eddig; csak módjuk legyen rá, hogy szövetségi szervezkedésükre a kontingensben kellőképpen részesülhessenek.

Czikkiró ur kiterjeszkedik czikkében arra is, hogy a mezőgazdasági szeszgyáraknak adott jutalom, amely évtizedekkel ezelőtt okadatott és jogos volt, ma már ninesen helyén. Ha ezt a hibás véleményt elfogadhatnók, akkor első sorban ott kellene kezdenünk, hogy az ipari kontingens kisajátításánál adott kártalanításnak még kevésbé van alapja, mert nem vezethető vissza semmiféle szerzett jogra.

Ennek megadásához annak idején a mezőgazdák nagylelkűen járultak hozzá, mert bár nem ismerték el sohasem az ipariaknak ezen kártalanításhoz való jogát, egy hosszas küzdelemnek akarták békeszeretből elejét venni és ezért mentek bele abba, hogy az ipari gyárak a kisajátított mennyiségekért kártalanítás címén ajándékot kapjanak.

Az a bonifikáció azonban, amelyet a mező-

gazdasági termelők az államtól czikkiró szerint „nagylelkű ajándékul” kapnak, nem ajándék, hanem kárpótlás a kis szeszüzemmel járó nagy üzemi költségek okozta veszteségeknek, amelyek csak akkor nem nyújtják majd a kisüzemet, ha a nagyüzemek mind megszűntek. A bonifikáció létjogosultsága tehát megszűnik az utolsó ipari szeszgyár megszűnésével, ha tehát a P. Lloyd czikkirója a bonifikáció megszüntetésére törekszik, ugy velünk egy ezélt követ, mert mi is alig várjuk azt az időpontot, amidőn a mezőgazdasági szeszgyáraknak az ipariakkal való verseny megkönnyítése szempontjából nyújtott jutalom az utolsó ipari szeszgyár kisajátításával egyidejűleg megszüntethető lesz.

Czikkiró ur azt is állítja, hogy „az ipari szeszgyárak a mezőgazdaság érdekében fontos missziót töltenek be”, amennyiben czikkiró ur véleménye szerint „a környékükön levő kisgazdák nyerstermékeinek fogyasztói, ők biztosítják nekik kukoricájuk, szalmájuk, szénájuk stb. jó értékesítését és szállítanak viszont nekik (a kisgazdáknak) takarmányt és trágyát”.

Az önzellenség palástjával leborított ezt az állítást szintén meg kell döntenünk. Abban a meggyőződésben vagyunk ugyanis, hogy az ipari szeszgyárak ebben missziót nem igen teljesítettek, de nem is teljesíthettek, mert hiszen a gazda, vagy kisgazda termékeit bizonyára nem azért vásárolták össze, hogy ezáltal a gazda helyzetén javítsanak, hanem bizonyára azért, hogy minél több szesz kitermeléséhez szükséges nyersanyagot minél olcsóbban megvehessék; viszont moslékjukat és a trágyájukat is persze lehetőleg jól értékesítsék és ebből is pénzt csináljanak.

De mondjuk, hogy missziót teljesítettek! — ismerjük el azt, hogy az ipari szeszgyárak létjogukat indokolni tudták. Ez régen, nagyon régen lehetett így; — ma azonban, amikor a mezőgazdasági haladás megköveteli, hogy a gazda a lehető legbelterjesebben és üzletszerűen rendezze be és vezesse gazdálkodását, csak annak az elvnek a helyességét lehet elismernünk, hogy a gazda ne elégedjék meg nyersterméceinek pusztán kitermesztésével, hanem ha módja van reá, törekedjék azt saját mezőgazdasági iparában fel is dolgozni és ennek a feldolgozásnak minden közvetlen és közvetett hasznát a maga előnyére fordítani. Ha ezt a helyes elvet a maga mély jelentősége szerint mérlegeljük és követjük, csakhamar meg fogjuk állapítani azt, hogy az ipari szeszgyárak létjogának ez az érve sem áll meg ma már, mert missziót nem teljesít és nem egyéb üzleti vállalkozásnál, amelyre ma a gazda nemcsak hogy reá van utalva, hanem épp annyira képes is, mint az ipariak voltak annak idején.

Hogy pedig „az agrárizmus képviselőinek ninesen sem szemük, sem fülek arra, hogy a boldogulásra leginkább reá utalt kisbirtokos érdekeit is előbbre vigyék” — ez olyan állítása czikkirónak, amelynek ellenkezőjéről ő is épp úgy, mint bárki más, már régóta meg van győződve s e részben utalunk például a Mezőgazdasági Szesztermelők Országos Egyesületének több esztendei működésére, amely alatt mindenkor élesen kialakult és propagáltott az a

ezélt és törekvés, hogy a kisgazdák szövetségi szeszgyárak létesítésére törekedjenek s ott, ahol ez lehetséges volt, az egyesület is, az agrárizmus képviselői is teljes odaadással segítettek elő, hogy ez a ezélt megvalósuljon és a kisgazdák eziránybani érdekei is teljes mértékben érvényesülhessenek.

Czikkiró ur fájdalmasan panaszkodik a mezőgazdasági szeszgyárosok érdekképviseletének azon ezéltján és törekvésén, hogy a most lejáró szeszadótörvény megszüntte alkalmából az ipari gyárak kezén lévő szeszkontingens fokozatos megváltás útján a mezőgazdaságnak utaltassék át, hogy illetén módon lehetővé váljék minél több új mezőgazdasági szeszgyárnak a felállítására.

Azt mondja, hogy ez „a tulajdonjogba való erőszakos beavatkozást” involvál, mert azoknak a meglévő ipari gyáraknak existenciális eszközét vennék el ezáltal, amelyekbe milliók és milliók vannak befektetve.

Igy szárazan odaállítva, a közvélemény talán hajlandó volna elismerni ennek a feljajdulásnak jogosultságát, pedig hát ez tulajdonképpen nem így van.

Mondtuk fentebb, hogy a szesztermelés kizárólag mezőgazdasági ipar. Megállapítottuk azt is, hogy ezt a termelési ipart a nagyipar mintegy annektálta. Bizonyos az is, hogy a nagyipari gyárak az évek során át igen kiterjedt jó üzlet mellett a gyáraikba befektetett milliókat azóta már többszörösen visszakapták és megvilágítottuk végül azt is, hogy ennek a mezőgazdasági iparnak visszahódítására az el nem maradható gazdasági haladás, de a gazdaság megélhetése és termelőképességének fenntartása és fejlesztése okán egyenesen reá van kényszerítve.

Érzelmi momentumokkal ezt a jogot, ezt az indokolt igényt és minden tekintetben megálló követelést sem megdönteni, sem meggyengíteni nem lehet, azért, mert a mezőgazdasági szeszgyárak létjoga ma jóval erősebb, mint az ipariaknak immár elévült és megavult állítólagos joga, amely már nem is jog, hanem csak forma és kívánság.

Jogainhoz megrendíthetetlenül ragaszkodnunk kell és ettől az állásponttól egy talpalattnyit sem tághatunk.

Megelégedéssel konstafáljuk, hogy czikkiró ur a szesz közös értékesítését a mezőgazdaságiakkal együtt kívánja előbbre vinni s megoldani s ezt a módot a maga részéről is az egyedüli megoldásnak tartja. Hisszük és bizunk is benne, hogy ha az e részben megindult tárgyalások most végre eredményhez vezetnek, akkor nemesak a szeszértékesítés szabályozása terén jutunk egy jó lépéssel előre, hanem közös egyetértéssel sikerülni fog egy a szeszadózás tekintetében, valamint a különböző ipari felhasználásokra szánt exkontingens szesz általánosabb fogyasztása és nagyobb kitermelése terén is, közös előnyeinket kellően biztosítani.

Z. I.

„Dernit“

törv. védve.

Asbeszt kéreglemez,

különleges tetőfedési anyag, szürke palaszínű, kátránymentes, tartós, ruganyos, szagtalan, vízhatlan, mázolás nem igényel.

Asbeszt tetőmáz

régli avult fedellemez, zsindele- és cseréptetők tellésére és mázolására.

Minta és árjegyzék ingyen és bérmentve.

LUKÁCS és MEITNER

BUDAPEST, V., Váci-ut 118. sz.

aszfaltmú, fedellemez és —
vegyészei termékek gyára

Sürgőnyezim: DERNIT, Budapest.

tot exportál s csak nagyon keveset importálhat. Egyébként a megszállott területeken a kiviteli többlet főleg fára, továbbá különféle ásvány-neműekre: vasra, kémiai anyagokra, valamint zöldségre és gyümölcsre szorítkozik. Az utóbbi esztendőben a gabona is inkább kerül kivitelre, bevétel tekintetében a kukorica és a liszt, valamint a gyártmányok mutatnak fel többletet.

hanem egyidejűleg kilátásba helyezi azt is, hogy a főkörmányzó az Egyesült-Államokban érvényes szabályzatokat is megküldi a Gazdaszövetségnek.

A tokajhegyaljai szőlőmivelés állapota. Darányi földművelésügyi miniszter megbízta a központi szőlészeti kísérleti állomást, hogy a tokajhegyaljai szőlőmivelésnél mutatkozó hanyatlást vizsgálja meg. A kiküldött szakközeg Bernáth

kezőket mondotta ki: A szövetezet alapszabályainak az a rendelkezése, hogy tagjai azokra az árukra nézve, melyeket a szövetezet a tagok részére raktáron tart, szükségletüket a szövetezetnél tartoznak fedezni — sem közérdekelt, sem a tagok gazdasági érdekét nem sérti, mert ez a rendelkezés azt a törvényes célt szolgálja, hogy az egylet a saját fenntartását biztosítsa és az egylet gazdasági érdekeit előmozdítsa. Az egylet fennállásának és gyarapodásának előfeltétele ugyanis, hogy a tagjai részére beszerzett árukat a tagoknak eladhassa, ezt pedig biztosan akkor érheti el, ha a tagok szükségleteiket ezekre az árukra nézve az egyletnél fedezik, az eladásból elért nyereség pedig az ő javukra és részükre gyűjtetvén, gazdasági érdekeiket nemcsak nem sérti, hanem előmozdítja. De nem sérelmes az alapszabályok ama rendelkezése sem, hogy a tag kizáratásának helye van, ha egy egész éven át a szövetezeti üzletből semmit sem vásárolt, vagy ha bebizonyult, hogy a községben levő más üzletből ismételtelen ily árukat vásárolt, melyek a fogyasztási szövetezet holijában kaphatók, mert egyrészt a tagok az alapszabályok elfogadásával önként alávetik magokat a jelzett kötelezettségnek és így a vásárlásra nézve kényszer fennforgásáról szó nem lehet és mert másrészt az alapszabályok kifejezetten fenntartják a kivált tagnak azt a jogát, hogy üzlet részének összegét, beleértve a számadási időszakban az eladott áruk vételárfeleslegéből az öt megillető részt, követelheti és így a tagnak kizáratása vagyoni hátrányára nem szolgál, ez utóbbi rendelkezés egyébként a kereskedelmi törvény idevágó rendelkezésével lényegileg egyező.

Terményszállítások a hadsereg részére. A m. kir. honvédség részére 1906. október 1-től 1907. szeptember 30-ig szükségelt s ajánlati uton fedezetet nyerő gazdasági termékek beszerzéséről szóló hirdetményből az alábbi kivonatot közöljük:

Katonai átvevő állomások

Termékek	Kassa	Eperjes	Igló	Miskolcz	Eger	Sátoralja-Ujhely	Munkács	Szatmár-Németi	Ungvár	Máramaros-Sziget	Nagy-Károly	Nyíregyháza
Zab q.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	125	125	—
Széna q.	3230	125	105	250	105	125	320	320	105	105	105	2230
Alomszalma q.	1980	68	62	140	62	68	180	180	62	62	62	1380
Ágyszalma q.	486	105	105	100	80	80	170	100	80	80	80	70
Tüzifa m ³	1520	288	180	340	230	230	580	380	240	240	240	200
Köszén q.	—	—	150	150	—	—	150	—	—	—	—	—

Szállítási módokat, bántépen és az összes feltételekre nézve részletes felvilágosítást nyújt a kassai III. honvéd ker. parancsnokság.

Terményszállítások a hadsereg részére. A es. és kir. közös hadsereg részére 1906/907. évre szükségelt s ajánlati uton fedezetet nyerő gazdasági termékek beszerzéséről szóló hirdetményből az alábbiakat közöljük:

Kereskedelmi szokás szerint elővétel után Métermázsa zab Kézi bevás. utján métermázsa rozs zab

Átvevő állomás	1906										1907										Összesen					
	Szeptember	Október	November	December	Január	Február	Márczius	Április	Május	Június	Július	Augusztus	Szeptember	Október	November	December	Január	Február	Márczius	Április		Május	Június	Július	Augusztus	Szeptember
Kassa	500	1500	1500	1500	2000	2000	2000	2000	2000	15000	1330	660	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Eperjes	300	300	300	300	500	500	500	500	390	3590	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Miskolcz	1500	1500	1800	1800	1700	1800	1800	1800	2200	15900	—	1590	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Nyíregyháza	1000	1000	1000	1500	1500	1500	1500	1500	1500	12000	—	6590	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Szállítási módokat s az összes feltételekre nézve részletes felvilágosítást nyújt a kassai es. és kir. 6. hadtest hadbiztossága.

Nyers kenderkóró-küldemények szállítására engedélyezett díjkezdmény. Bashalom, Büdzentmihály, Folyás, Kislás-Földház, Tedely, Tiszalök és Tiszapolgár állomásokról Nyíregyházára teljes kocsirakományokban elszállítandó nyers kenderkóró-küldemények után a m. kir. államvasutak igazgatósága igen messzemenő szállítási mérséklést eszközölt ki. Ugyancsak a megfordított irányban gyorsárúként szállítandó ponyvák és egyéb rakodási eszközök után mintegy 40%-os mérséklés engedélyezettett a f. évi július 1-től leendő érvényességgel visszavonásig rovatolás után.

Magyar szövetezetek Amerikában. A Magyar Gazdaszövetség kísérletet óhajt tenni arra nézve, nem volna-e lehetséges az Amerikában élő magyarok erkölcsi és gazdasági színvonalát a szövetezeti intézmények meghonosításával emelni. Evégből írt a kanadai főkörmányzóknak, kérve támogatását és azoknak a törvényes szabályoknak ismertetését, melyek között a szövetezeti élet mozog. Ma érkezett meg a válasz, amely nemcsak a kért adatokat tartalmazza,

Béla orsz. képvis. és az érdekelt szőlőbirtokosok kíséretében bejárta Talya, Mád, Tarczal, Tokaj, Sátoralja-Ujhely, Toronya visszaesett szőlőit. A jelentések szerint a visszaesett területen a tőkék törpelombuak, fodrozott levelűek, több helyütt klorózis mutatkozik. A vizsgálat megállapította, hogy a jelenségeket nem valamely rovar, sem pedig betegség pusztítása okozta, hanem részint a fagy, részint a művelési hibák, melyek mind-egyikére külön rámutat a jelentés. Ezt a jelentést a miniszter most megküldte Zemplén vármegye alispánjának, a megyei gazdasági egyesületnek, a tarczali vinczellériskolának, a Magyar Szőlőgazdák Országos Egyesületének s felkérte azokat, hogy egyrészt a jelentést közöljék a gazdákkal, másrészt hassanak oda, hogy a felsorolt hibákat jövőre kiküszöböljék. A szőlőgazdákon áll kizárólag, hogy a tokajhegyaljai szőlőkben mutatkozó visszaesést helyrehozzák.

A szövetezetek ügy- és üzletköre. A m. kir. Kuria egy felmerült eset alkalmából a követ-

Gőzhajózási hírek. A Magyar Folyam- és Tengerhajózási r.-t. igazgatósága közhírré teszi, hogy a kombinált hajózási és vasúti forgalomban 1904. évi augusztus 1-től érvényben álló III. kivételes díjszabáshoz folyó évi augusztus 1-én I-ső pótlék lép életbe. Ezen pótlék, amely a fődíjszabás módosítását és kiegészítését tartalmazza, az igazgatóságnál, valamint a többi részes vállalatnál példányonként 25 fillérért kapható.

KERESKEDELEM, TŐZSDE.

Budapesti gabonatőzsde.

(Guttman és Wahl budapesti terménybizományi cég jelentése.)

Budapest, 1906 július 28.

Az elmúlt héten derült, meleg és magas hőmérséklet mellett száraz időnk volt. Eltekintve a szórányosan előfordult zivataroktól, csapadék alig volt. Az aratási és eséplési munkák serényen folynak; a terméshozam a várakozásnak teljesen megfelel és a minőségek is jók. A kapás és gumós növények is sokat igerők. A vizálás mérsékelten esőkken. A külföldön sem panaszkodnak, épp Oroszország kedvezőtlenebb kilátásai ismeretesk. A külföldi piacokon az üzletmenet eddigi szűk keretében maradt meg és csupán a fogyasztás mérsékelt vételeire szorítkozik. Hiányzanak egyébként ösztönzések és az orosz politikai események is befolyás nélkül maradtak, mert megvan a megnyugvás arra vonatkozólag, hogy az orosz export hiányát Amerika jó termése fogja elensúlyozhatni. A tengerentuli piacokon csak jelentéktelen árváltozások voltak, melyek egyenképp némi esőkkenést tüntetnek fel. Argentínában a látható készletek esőkkenők, míg az elszállítások ugy buzában, mint tengeriben nagyobbodtak; az árak nem változtak. Angliából ugy rakományokban, mint a detailüzletben

≡ Minden gazdaságban nélkülözhetetlen eszközök ≡

az országszerte első helyen elismert kitünő szerkezetű és legolcsóbb

„Eredeti Kalmár-rosták“ len- és heremagtisztító gépek

Elsőrendű hazai anyagból gyártunk ezidőszert 15-féle nagyságban, különböző szerkezetben a gazda minden követelményének legjobban megfelelő általános terménytisztításához berendezett különleges gépeket, szelelő és magválasztó rostákat, kézi vagy hajtórőre alkalmazva. — **Ez évi újdonságainkról szíveskedjék ingyen árjegyzéket kérni.** — Minden esetleges kérdésekre azonnal és díjtalanul válaszolunk.

KALMÁR ZS. és TÁRSA különleges terménytisztító gépgyára Hódmező-Vásárhelyen.

Telefon 69. szám. 1905. évi Nagy-Enyeden állami aranyéremmel kitüntetve. Sürgőnyczim: Kalmár-rostagyár.

gyenge forgalmat és tartott árakat jelentettek. A határidős piacok alig változtak. Franciaországban az irányzat, különösen a prompt határidőkre nézve, lanya volt; a terméskilátások kedvezők és az árak esőkkenők lettek. Berlinben csak jelentéktelen árfolyammozgások voltak. A belvárosi hírek megfelelőek és az orosz bírok kedvezőtlen befolyása, melyek iránt pedig első sorban épp Észak-Németország a legérzékenyebb, ezáltal paralizáltott. A többi kontinentális tőzsdéken az üzlet lefolyása nyugodt és az árak alig változtak.

Nálunk a kínálat erősbödik és az árak a legtöbb esetben esőkkenők.

Az üzleti hét részleteiről a következőket jelenthetjük: Buza bányadt irányzatban indult. A kínálat sürgetőbb volt, a tulajdonosok erősebb eladási hajlamot tanúsítottak, míg a malmok csak gyengén vásároltak és csak kisebb beszerzéseket eszközöltek; az árak ennél fogva már az első napokban 10-12¹/₂ fillért veszítettek. Később a kereslet javult, de ez csak rövid ideig tartott. A vételkedv gyors kielégítést talált, az árak azonban változatlanul tartottak, míg a hét vége felé a malommunkások beállott sztrájkja a keresletet ismét gyengítette. Ó-buza már kevés kerül a piacra, de el is van hanyagolva. Az összforgalom körülbelül 160,000 mm. (ennek ötöd része ó-áru) és az árvesztés a fentírt 10-12¹/₂ fillérré rug.

Rozs aránylag mérsékelt van kínálva, de az érdeklődés is csekély és jóformán kizárólag a helyi fogyasztásra szorítkozott. Az export télen maradt. Az árak csak nehezen tartottak és inkább néhány fillérrel esőkkenők. Budapesti paritásra 6:05-6:15 kor. készpénzen és 6:30 kor. időre helyben jegyzünk. Ó-rozs nincs forgalomban.

Árpa (takarmány- és hántolási célokra) ó-áruban nincs a piacon. Új áru jó érdeklődéssel találkozik és prompt árban könnyen helyezhető el. Az árak jótartottak és prompt szállításra 5:90-6:10 K. fizettek, míg aug.-szept. szállításra 5:75-5:85 K. érhető el budapesti paritásra. Maláta és sörárpákban (állomásokon átvéve) nagyobb mérvben vannak már mintázott ajánlatok a piacon. Az új áru minősége nehéz, a szem jól kifejezett, színében azonban nagyobb részt sárgás. Mindazonáltal fehérszintű árpák sem ritkák. Malatagyárosok és az export is némi próbavételeket eszközöltek, az üzlet azonban csak a jövő hét folyamán fog valószínűleg kifejlődni. Tiszavidéki áruért minőség szerint 5:75-6:5 K., felvidéki (felső Pest, Nógrád, Hevesmegye) merkantil árpáért 6:25-6:50 K.-ig fizettek állomásokon átvéve.

Zab (ó-áru) a hét elején jobb kínálat mellett rohamosan visszaesett és rövid időn belül 2:50 K.-t veszített. A múlt hét végén jegyzett 10:50 K.-ás árak 8- K.-ig estek vissza. Új zab is bővebben érkezik és könnyen talált elhelyezést. Az árak új árban is 25 fillérrel esőkkenők és helyben minőség szerint 7:30-7:50 kor.-ig jegyzünk.

Tengeri a Dunán felfelé való elszállításra csak gyengébb érdeklődéssel találkozik, de árban alig változott. Néhány nagyobb tétel Bécs és Kőbánya részére talált elhelyezést a határidőjegyzésen, helyenként 2-4 fillér ráfizetéssel is. A vidékre való elszállítás céljaira helyben kocsiba téve 6:25-6:35 K. fizettek.

Napijelentés a gabonatőzsdéről.

1906. július 31.

A mai készbuza-üzlet bő kínálatnál és mérsékelt vételkedvvel változatlan irányzatú volt. Összesen kb. 10,000 mm. kelt el tartott áraknál.

Rozs jól tartott, helyben egyenértékre augusztusi szállításra 12:10-12:20 K.-ig értékesíthető.

Takarmányárpa (új) csendes, helyben egyenértékre prompt feladásra 12:10 K.-ig, míg későbbre 11:50 K.-ig helyezhető el.

Ó-zab lanya, helyben névleg 16 K.-ás árt jegyez. Új-zab nehézkes üzletmenetnél csak a helyi fogyasztásnál értékesíthető és Budapesten levő áruért 13:80-14:30 K.-t fizettek.

Tengeri kellemesebb, helyben kocsira rakva 12:60 K.-t kérnek.

Eladatott:

Uj-buza. Tiszavidéki: 100 mm. 82 k. 15 K. 70 f., 200 mm. 81 k. 15 K. 60 f., 300 mm. 81 k. 15 K. 60 f., 100 mm. 81 k. 15 K. 55 f., 1000 mm. 81 k. 15 K. 60 f., 300 mm. 81 k. 15 K. 40 f., 200 mm. 81 k. 15 K. 60 f., 100 mm. 81 k. 15 K. 69 f., 100 mm. 81 k. 15 K. 30 f., 500 mm. 80:5 k. 15 K. 60 f., 500 mm. 80 k. 15 K. 60 f., 200 mm. 80:5 k. 15 K. 50 f., 500 mm. 80 k. 15 K. 60 f., 500 mm. 80 k. 15 K. 60 f., 100 mm. 80 k. 15 K. 60 f., 135 mm. 80 k. 15 K. 45 f., 100 mm. 80 k. 15 K. 20 f., 1:0 mm. 80 k. 15 K. 45 f., 400 mm. 80 k. 15 K. 30 f., 500 mm. 79 k. 15 K. 10 f., 200 mm. 78:5 k. 14 K. 80 f. Karezagi: 100 mm. 82 k. 15 K. 60 f.

Pestmegyevidéki: 150 mm. 81 k. 15 K. 30 f., 250 mm. 80 k. 15 K. 40 f., 1:0 mm. 80 k. 15 K. 35 f., 250 mm. 80 k. 15 K. 30 f., 100 mm. 80 k. 15 K. 20 f., 300 mm. 80 k. 15 K. 20 f., 300 mm. 80 k. 15 K. 20 f., 130 mm. 79 k. 14 K. 80 f., 100 mm. 78 k. 14 K. 95 f.

Felsőmagyarországi: 1000 mm. 79 k. 15 K. 20 f.

Ó-buza. Pestmegyevidéki: 100 mm. 75:5 k. 14 K. 20 f., 200 mm. 12 K., 200 mm. 12 K., 500 mm. 11 K. 95 f., 100 mm. 12 K. kpf. paritásra.

Árpa. új áru: 100 mm. 12 K. 50 f., 200 mm. 12 K. 35 f., 300 mm. 12 K., 100 mm. 12 K.

Zab, új áru: 100 mm. 14 K. 20 f., 150 mm. 14 K. 20 f., 100 mm. 14 K., 100 mm. 14 K., 100 mm. 14 K. 20 f., 140 mm. 12 K. 20 f. keverékes.

Budapesti takarmányvásár. (IX. kerület, Mester-utca, 1906. június hó 31-én. A székesfővárosi vásárgazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.)

Felhozatott a szokott községekben 147 szekér réti széna, 31 szekér muhar, 30 szekér zsupszalma, 11 szekér alomszalma, — szekér takarmányszalma, — szekér tengeriszár, 24 szekér egyéb takarmány (lóhere, luczerna, zabosbüköny, köles stb.), 500 zsák szecska.

A forgalom élénk.

Árak fillérekben q-ként a következők: réti széna 460-600, muhar 480-580, zsupszalma 360-400, alomszalma 280-366, takarmányszalma —, 100 kéve tengeriszár —, egyéb takarmány 460-520, zabosbüköny 500-560, lóhere —, luczerna 500-640, köles —, sarju —, szalmaszecska 440-480. Összes kocsiszám 248. Összes súly 397,600 kg.

Szeszüzlet.

A szeszüzletben a forgalom változatlan gyér és nagyobb vételtek csak kontingens nyersszeszben történtek későbbi szállításra.

Elkelt finomított szesz adózva 141-142 K., adózatlanul 42:50 K. nagyban helybeli finomítottól. Egy nagyobb tétel finomított szesz 10 tartány vidéki eladótól 39 K. talált vevőre.

Élesztőszesz adózva 141-142 K., adózatlanul 42-42:50 K. jegyeztetik.

Denaturált szeszben változatlan a kereslet és hordóval együtt 36-36:75 K. kelt el nagyban.

Mezőgazdasági szeszgyárak részére kontingens nyersszesz 35-36 K. volt ajánlva és a kínált tételek 35-35:50 K. találtak vevőre.

Budapesten a kontingens nyersszesz ára 38-38:50 K. Bécsi jegyzés. 40:00-40:40 K. kont. nyersszeszért.

Budapesti jegyzés

	nagyban	koronákban
Kontingens nyersszesz	38-38:50	
Finomított szesz adózva	141-142	
„ adózatlan	42:50-43	
Élesztőszesz adózva	141:50-142	
„ adózatlan	42:50-43	
Nyersszesz adózva	138:50-139	
Denaturált szesz	36:25-36:50	

Kicsinyben az ár 1 K.-val drágább. Az árak 10,000 literfokonként hordó nélkül bérmentve, budapesti vasútállomáshoz szállítva, készpénzfizetés mellett értendők.

Bécsi szarvasmarhavásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

1906 július hó 30.

Felhajtás összege:		Minőség szerint:	
db	ár	db	ár
Hizott és legelőmarha-ban felhajtás	3283	Hizott marha	2702
Csontozni való marha-ban felhajtás	933	Legelőmarha (Weidew.)	581
Összesen	4216	Csontozni való	933
Eladatlan maradt		Összesen	4216
Szarmazási hely szerint:		Nem szerint:	
Magyarországi	3159	Ökör	2902
Galicz. s. bukovinai	319	Bika	590
Oszták tartományokból	738	Tehén	479
Összesen	4216	Bivaly	245

Árak (100 kilogrammonként, élősúlyban, koronaértékben fogyasztási adó nélkül.)

	I. rendű	II. rendű	III. rendű
Magyar hizott ökör	78-86-88-92	72-77	60-70
Galicziai hizott ökör	86-92-94-94	76-85	
Tarka hizott ökör	86-92-93-96	76-84	72-75
Bikák	66-84-85-88		
Hizott tehén	60-74		
Legelőmarha	60-72		
Csontozni való marha	60-70		
Bivaly	50-62		

Irányzat: szilárd, prima marha egyes esetekben a multhehez képest 1 K.-val drágább, bikák ára 100 kg.-ként 2-4, csontozni való marháé 2 K.-val emelkedett.

Vásáron kívül közvetlenül a vágóhidra érkezett a lefolyt héten 768, a múlt vesztégyvásárra való felhajtás — darab.

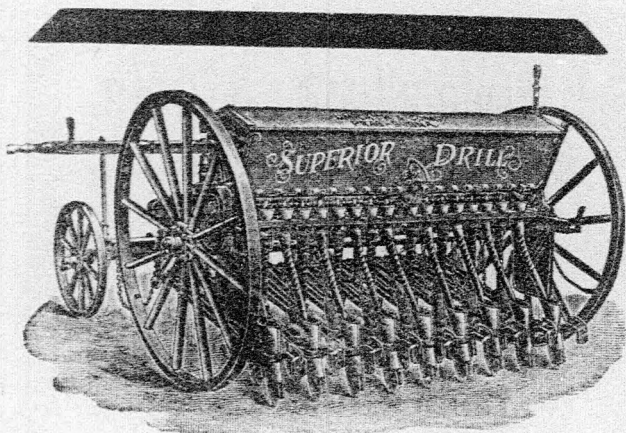
Nemzetközi gabonapiacz 1906 jul. 28-tól 1906 aug. 1-ig.

	Kelet	E f f e k t í v á r a k								Határidő	H a t á r í d ő s á r a k					
		Budapest	Liverpool	Wien	Prága	Mannheim	Páris	New-York	Chicago		Buenos-Ayres	Budapest	Liverpool	Berlin	Páris	New-York
Buza	31	15:55	17:19	17:30	17:50	21:64	23:32	15:06	13:56	18:03	Szept. 14:80 ²	17:41	20:64	21:80 ⁵	15:16	13:78
	27	15:65	17:30	17:50	17:60	21:64	22:20	15:32	13:90	17:72	Decz. 15:38 ³	—	21:16 ¹	21:42	15:54	—
Rozs	31	12:30	—	13:70	15:10	17:72	15:04	—	—	—	Szept. 13:88 ²	—	18:10	15:04 ⁵	—	—
	27	12:55	—	13:80	15:20	17:74	15:28	—	—	—	Decz. —	—	—	15:28	—	—
Zab	Július	31	15:—	—	19:50	18:50	20:92	—	—	—	Szept. 12:78 ²	—	18:04	15:04 ⁵	—	—
		27	15:20	—	19:50	18:50	20:92	—	—	—	Decz. —	—	18:06 ¹	15:28	—	—
Tengeri	31	12:60	12:02	13:60	17:45	17:34	—	11:30	10:08	10:09	Szept. 12:70 ²	—	17:76	—	—	—
	27	12:65	13:12	13:80	17:45	17:34	—	11:32	10:04	9:88	Decz. 12:94 ³	—	19:10 ¹	—	—	—
Árpa	31	12:40	—	—	14:—	—	—	—	—	—	Szept. 12:88 ²	—	17:78	—	—	—
	27	12:60	—	—	14:—	—	—	—	—	—	Decz. 13:08	—	18:80 ¹	—	—	—

Jegyzet: 1) július, 2) okt., 3) 1907 ápr., 4) 1907 május, 5) augusztus.

59. SZ

S...
— III Le
III Tess
Finom-, sz...
Egy-
Három
Triőrö...
UM
BUDAI
Gözesplöke
Serté...
Telefon...
1107. BESSER...
HÁZ

Superior Sorvetőgépek

—!!! Legjobb tolókerékrendszer!!!—
!!! Tessék közelebbi leírást kérni!!!

Finom-, szántás-, csukló- és rétboronák.

Egy- és többvasu ekék.

Háromtagu és egytagu hengerek.

Triórók. Mütrágyaszórók.

UMRATH ÉS TSA

BUDAPEST, V., Váci-körút 60.

Bőzseplőkészletek 12 HP.-ig. — Ipari mozdonyok 100 HP.-ig.

LEGYEK

istállóból, konyhából, mé-
szárszékéből, vágóhidról biz-
tosan elűzetnek, ha

Légy-Bonodórral
meszeljük, (legjobb már ta-
vaszkor), 1 kg. elegendő 25
□-méterre. 5 kg. leírással
6 korona, franko, utárvétél.
FODOR FÉNYZ Budapest,
VIII., Kisfaludy-utca 40. sz.

Jönnék a szociálisták.

Feltűnést kelto röpirat, ki-
adta a Magyar gazdaszöv.
25 fill. bélyegbeni beküldése
ellenében bérmentve küldi
a "Patria" r.-t. IX., Köztelek.

Szabadalmazott

Kosárbetétek

gőzcséplőgépek számára
kaphatók a feltalálónál,
teljes felelőség mellett,
hogy tiszta cséplést lehet
vele végezni a legrosszabb
esetben is.

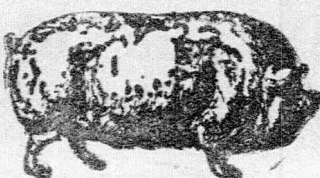
A kosárbetétek ára:

4 löcrejű géphez	30	frt
6 " " "	35	"
8 " " "	40	"
10 " " "	45	"

Megrendelés esetén a kosár
szélességének mérete be-
küldendő.

Bajzát Ignác

Székelyhídon. 6459

ÚRLREZŐ

SERTÉS BIZOMÁNYOS
BUDAPEST,
VIII., Bérkocsis-utca 12.

Sertéseket
sovány és hizott állapotban a leg-
magasabb napi áron értékesít.

Telefon 97-05.

Telefon 97-05.

VIHARÁLLÓ, ROZSDAVÉDŐ

a legjobb mindennemű vas-
szerkezetek mázolására.

Különösen ajánlható: Hidak,
vas- és bádogtetők, vasgeren-
dák, oszlopok, gázométerek,
kandelaberek, vasrácsok vas-
ajtók mázolására.

Minium-alapozás nem szükséges.

Mintamázolattal, prospektus-
sal, szinkártyával szívesen
szolgálnak egyedüli gyárosai

LUTZ EDE ÉS TÁRSA

FESTÉKGYÁRAK

Budapest, VII., Őrnagy-utca 4.

Bejegyzett védjegy.

"Paragon" gépzsír

csontolajjal sűrítve.

A legjobb kenőanyag,
cséplőgépek, csapágyak stb.
kenésére. Kapható:

SCHOTTOLA ERNŐ cégnél
BUDAPEST, VI., Andrassy-ut 2.

Arjegyzék ingyen és bérmentve.

5400

Magyar királyi földmívelésügyi miniszter.

60331/1906. II. 1. min. sz.

Árlejtési hirdetmény.

A sepsiszentgyörgyi m. kir. állami méntelep homoródi,
sepsiszentgyörgyi és dési osztályainál elhelyezett katonai
legénység és ménállomány részére 1906. év november hó
1-től 1907. év október hó végéig szükséglendő

takarmány és egyéb czikkek

biztosítására a fenti méntelep számvevő irodájában

folyó év augusztus hó 8-án délelőtt 9 órakor

írásbeli zárt ajánlati tárgyalás fog tartatni.

A szállítási feltételek úgy a fentnevezett méntelepparancs-
noksnál, mint az egyes teleposztályoknál megtekinthetők.

A takarmányszükségletre megjegyeztetik, hogy a termelők
nemesak az egész mennyiségre, hanem 100 métermázsára is
tehetnek ajánlatot. Egyenlő ajánlatok esetén a gazdák és
gazdasági szövetkezetek előnyben részesülnek.

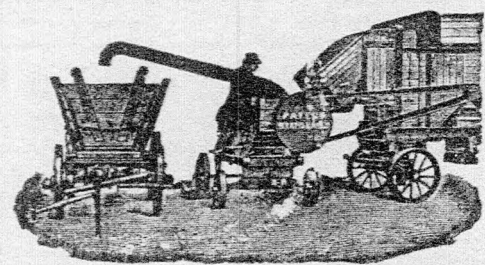
A további tudnivalókra nézve, valamint az ajánlatok
szerkesztésére vonatkozólag felhívatik az érdekeltek figyelme
a hatóságilag kifüggesztett árlejtési hirdetményekben foglalt
mintára.

Budapest, 1906. július hó 20-án.

5530

M. kir. földmívelésügyi miniszter.

HÁZI KEZELÉS.

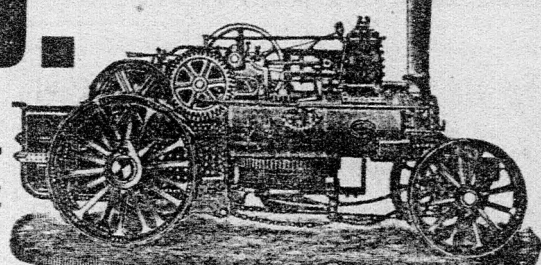
KEMNA J.

BUDAPEST - BOROSZLÓ

gőzke- és géppáros ajánlja felülmúlhatlan
gőzekéit, gőzutihengereit és gőzcséplő-
géppel párosított szecskavágóit.

Mindennemű felvilágosítással készséggel szol-
gál a magyarországi cégvezetőség:

BUDAPEST, Kossuth Lajos-utca 8.

Előnyös beszerzési mód.

Jutányos árak.

Megjelent!!!

A vadon termő gyógynövények

valamint a gazdasági melléktermékek gyűjtése és értékesítésének ismertetése.

Irta: PÁTER BÉLA.

Bolti ára diszes vászonkötésben 5 korona.

Azon meggyőződésben, hogy ezen kiadványunkkal házagypótló könyvet adunk az érdekeltek kezébe, felkérjük, hogy azt az alanti megrendelő-jegy felhasználásával a kiadványainkat kezelő **"PÁTRIA" r.-t. könyvkereskedésénél** megrendelni sziveskedjék.

Hazafiui tisztelettel

**Országos Magyar Gazdasági Egyesület
Könyvkiadó Vállalata.**

Sziveskedjen kívágni és levelezőlapra ragasztva beküldeni.

A "PÁTRIA" r.-t. gazdasági szakkönyvkereskedésénél

BUDAPEST,

IX., Üllői-ut 25.

megrendelem utánvét mellett

1 pld.-ban „**A vadon termő gyógynövények**” című könyvet **5.—** korona kedvezményes árt.

Lakhely:

u. p.:

aláírás.

Megjelent!!!

Elpusztíthatatlan minőségű juta, len- és kender-

zsákok, legtisztább magyar lenből készült, zhalan vitorlavázon és juta kazal, gép- és székertakaró

ponyvák bármily nagyságban gyári áron,

kölcsönzsákok minden célra,

kölcsönponyvák vasuti kocsi, szekér, behordási, rostaal és repceponyvák és asztagtakaróhoz legmérsékeltőbb köicsőndij ellenében; köicsőn és vétele, **vízmentes esőköpenyek**

Hungária kétszer sodrott favéges kézi

kévekötelek. 130, 140 és 150 cm. hosszban. Minden anyag töltésére alkalmas **egyszer használt zsákok vétele és eladása:**

Nagel Adolf

zsák- és ponyvanagyrtár és köicsőn-intézetben **Budapest, V., Aranyjános-utczaló.**

Sürgényozim **Nagel, Budapest.**

Vidéki telefon: 35-92.

Fiedler János

lenfonógyára

Komárom, vesz

nyers lenkórót

szál nyéréshez, valamint kaszált és géppel csépeelt **lenszalmát,**

tetszés szerinti mennyiségben és **elad eredeti (pernau)** 307

oroszlennagot.

Bonodor-folyadék

a legbiztosabb árnyékszék szagát huzamosabb időre rögtön eltávolítja. **Elegysulya 5 kg. csomag bérmentve 7.50 kor.** (Kielegendő egy évre) **1 kg. próbacsomag 2.50 K.** Csomagolással, szállítás nélkül **Széküldés csak készpénzért vagy utánvétellel.** Vezérképviselő:

FODOR FERENCZ Budapest, VIII., Kisfaludy-utca 40. sz. 5321

10 első díjjal és ezüstéremmel kitüntetett

Kállai Lajos motorgyárában

Budapest, VI., Gyár-utca 50. szám.

a leghíresebb benzincsomobil-csép-készletek kaphatók.

Teljes készlettel kapható csép- és székertakaró.

Ezen motorokat minden gazdasági engedély nélkül maga kezelheti szalmafedelés házak között is.

Kállai Lajos motorcséplőkészletet kitünő sikeres működnek az ország minden részében. Többek között:

Báro Kemény József úrnál Maros-Németi,

Zeykálvi Zeyk Dániel v. főisp. úrnál Nagy-Egyed.

Olasó Árak részlete. Árjegyzék ingyen.

Magas csiraképeségű

uj

biborhere-

magot

szállít jutányosan

HALDEK

magnagykereskedése

Budapest,

VII., Károly-körút 9.

Őszi borsó és Gazi búkkönyvetomag kapható míg a készlet tart Somló Jakab gazdaságában Zsámbok, Pest megye. 3425

Egy kitűnő jó karban levő, keveset használt Langen és Wolf gyártmányú 25 HP effektív **szivósz-motor,** anthracit vagy faszénüzemelésre alkalmas, a teljes felszereléssel együtt üzemanyagotöltés folyton jutányos árban eladó. Üzemben megtekinthető **Mestrits Jenő rézarúgyárában, Pécs.** 3434

Eladó 70 q Idei termés **biborhere** mintával és bővebb felvilágosítással szolgál uradalmi intézőség Mikosd, per Zalabér. Ugyanott keresetek 1800 kg. tiszta szűszőse búkkönyvmag vételre. 3411

Csépőkészlet Robey-Bower-ley gyártmány 8 lóerőjű, jó állapotban eladó. Ára 2000 korona. Megtekinthető Domokos Jenő gazdaságában, Tisza-Várkony. 3397

Házinyultenyésztés és értékesítés.

Irta: **Andrassovich G. G.**

2 korona 20 fillér előleg. Beküldése ellenében bérmentve küldi a "Pátria" r.-t. Budapest, IX. ker., Köztelek.

Legjobb padlóviasz, vaselin,

(Törv. védve.) mindenféle minőségben kapható utánvétellel is **Mo'nar Lajosnál,** Budapest, IX. kerület, Köztelek-utca 8. sz. I. em. 4.

Világírtú szabadalom 18 államban.

Stádel-Torkos

földmérő-taliga

kapható

Stádel gépgyárban, Győrött.

Vétel

Keresetek megvételre egy jó állapotban levő használt **Bohn-féle cséplőkészlet** kapható. Ugyanott pinczeszereplés, különösen tiszta boroshordók megvételre kereseteknek. Cím: a kiadóban. 3458

Keresek f. évi ősz szállításra 10 wagon nedves répaszeletet vagy ennek megfelelő mennyiségben szárított szeletet. Szíves ajánlatokat kérem bruttó fávár Rosszató állomás benyújtani. Cím: **Rákossy Lajos Berzete, Gömör-megye.** 3426

Vaszek 15-20 q Szent-János-roszot. Eladó egy db Yorkshire kan és egy darab Yorkshire kocsa, tiszta tenyésztésből kikerült 130 fillér. Eladó egy db sziromat új German-bicikl 130 koronáért. Bővebbet Buesanyi intéző, Várpalota. 3427

Szárított répaszeletet keresek 5 szil és 10 szil successiv szállításra 10 wagonnal. Szíves ajánlatokat kérek franco wagon Kistarcsára, esetleg a feladó állomás megneve. Cím: **Mem Károly Bertalan, Mátra-novák; Nógrád m.** 3471

Tojot veszek legmagasabb árban kasszálván, szerződésileg. Ajánlatokat kérek előbb. Spitzer Jakab VII. Rombach-ú. 13. 3456

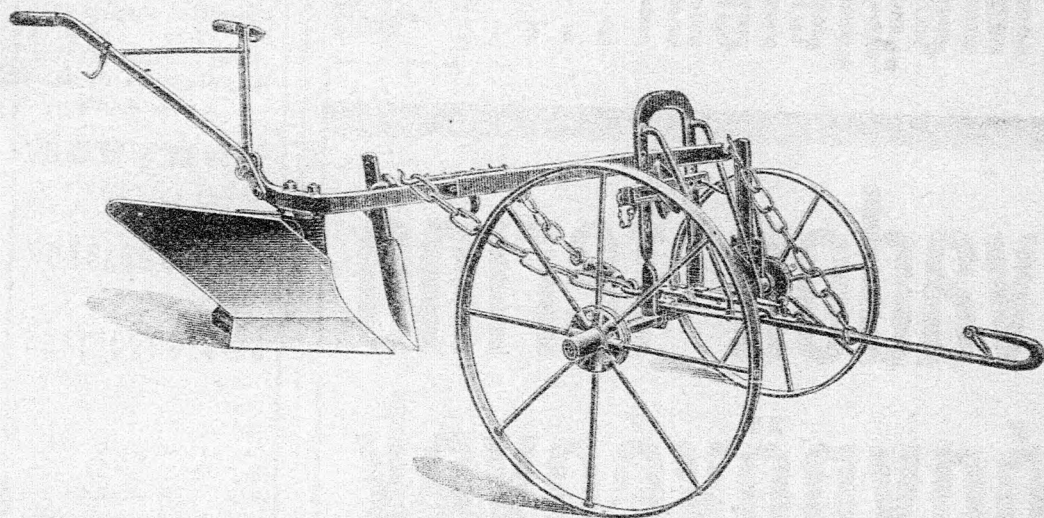
Megvételre vagy bérbe keresek 6-800 holdas birtokot Erdőséggel. Cím: a kiadóban. 3463

Bérlés

1000-2000 holdas bérlés keresek, prima szántó, kecske legelővel 1908 okt. vagy 1907 tavaszán átadva. Ajánlatok tulajdonosoktól kérem. Cím: **Frank E. földbírtokos Fegyvernek pályaudvar.** 332

Bérbeadó birtok. Abauj-megyei Abszjak községben (u. posta Felső-Vadász, vasuti állomás Szikszó vagy Forrócsanak 2 óra távolságra) egy 202 1/2 kat. hold birtokos szántóföld, 18 kat. hold rét, 107 1/2 kat. hold jó legelő, 11 1/4 kat. hold erdő, 4 k. hold hasonlat teletből álló jó fekvésű tagostott birtok gazdasági udvarral, lakóházzal, 3 bérelakással és kertekkel, összesen 355 1/2 kat. h. területtel 1907. január 1-étől 3000 fillérrel a szokások feltételek mellett bérbeadó. Munkás helyben elegendő számban kapható. Érdeklődőknek a személyes megtekintést ajánlja és a bérzerződés miniját szívesen elküldi a tulajdonos. Tóth Ferenc Gátna, u. p. Felső-Vadász. 347

ACZÉL EKÉK.

Ajánlom a legjobban bevált szerkezetű, teljesen aczél- anyagból, pánczél aczélkor- mányokkal, tégelyaczélból készült ekefejjel

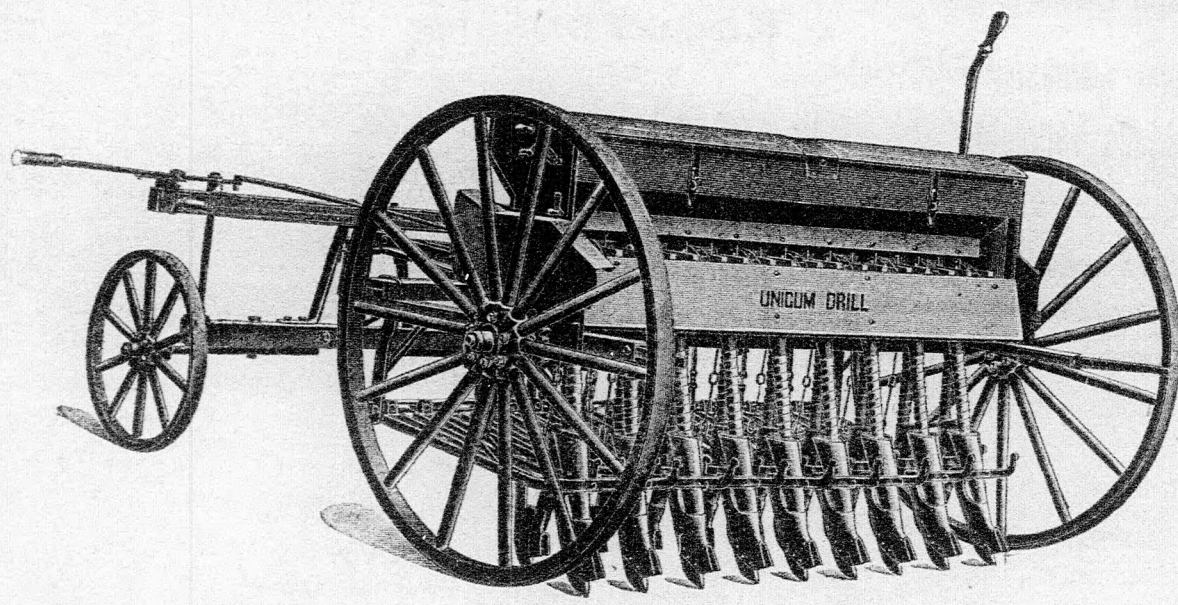
egyes egyetemes és többvasu ekéimet,

valamint talajmivelő eszközeimet teljes szavatossággal olcsó ár és kedvező feltételek mellett.

BÄCHER RUDOLF kizárólagos ekegyára.
Magyarországi vezérképviselő: **SZÜCS ZSIGMOND.**

Budapest, VI. ker., Nagymező-utca 68. szám.

Mielőtt vetőgépet vesz, érdeklődjön az "UNICUM-DRILL"

vetőgépek iránt gazdátársainál.

Ezen vetőgép az egye- diüli, melylyel sík és hegyes talajon egyen- letesen lehet vetni, mely a magot nem sérti és szabályosan elosztja. Több mint 26000 darab ily vető- gép van az egész vi- lágban elterjedve, me- lyekről ezer és ezer elismerő nyilatkozat áll a t. gazdaközönség rendelkezésére.

MELICHÄR FERENCZ kizárólagos vetőgépgyára.
Magyarországi vezérképviselő: **SZÜCS ZSIGMOND.**

Budapest, VI. ker., Nagymező-utca 68. szám.

Hírde-
mind

Be

Botó

Gazdatis
Alló kere-
Hosszabb-
jea jirtan-
Agaiban.
tek, valia
kdl. Meg-
felelés e-
lesz me-
kérvény-
leaz ivan-
családi é-
tüntend-
előnyben
ratok C-
Phtügy,
bolcs m.

Földmive
roszandán-
holdas gaz-
növelők-
és család-
tüntend-
nyilvanyo-
nem kltid-
hivás és n-
tén nem k-
latok C-
Phtügy, u-
mogye k-
k-
k-

Gazdas
Néhai nag-
rolyi Gy-
uradalmi-
gyakornok-
fember 1-
zást. Ezen-
középs-
Bataenbe-
óvarti akad-
as odaváló-
gazdasági-
ségük. A-
élelmezés-
uradalom-
ványmasol-
lyszait k-
pontl irod-
Budapest-
Királyi-n. 38-
Odör József

Magángya
fehőrvári p-
turi gazda-
rándy Albe-
keresatur, k-

lnok
ke-
Riech-
gazdaság-
felsőbb ta-
lehetőség-
pérez. Kés-
es teljes lí-
mosáson k-
okmányok k-
solatokkal,
kldetnek,
Tolna-Ozora

Gazdát
ker-
fize-
buza, 12 ill.
tej, 2 ch sül-
ger föld, 200
tízidő, két a-
rából álló la-
ságot nem-
megb. zható,
józanélett, r-
gazdak kld-
nyak sajtó-
László László
Hunyaddottr

Melt. gróf
tótme gyeri é-
mában f. évi
egy III-ad r-
39n úresed-
akadémiai v-
intézetet vég-
zettségüknek
okl. gazdsz-
mésolatokkal
kérvények g-
gához orime-
jóságfeltgye-
be Tótme gy-
Azonnal le-
felvétetik T-
cséplő-ellen-
a fenti állás-
pályázhatnak,
hez azonban
tus elején me-

Gépész
azon-
cséplést igaz-
mésolatok a
dassz (u. p.
kldendők.

GŐZMIVELÉS.
 Nagyobb területek szántását gőzekével
 hajlandó vagyok elvállalni; épügy
 mélyrigolozást szőlő-telepítésekhez.
 Érdeklődők kéretnek, hogy alantí esímembes forduljanak.
WOLFF ERNŐ, gőzszerelési vállalkozó
 BUDAPEST-KELENFÖLD.

Magyar királyi földmivvelésügyi miniszter.

60297. min. sz.
 906. II. 1.

Hirdetmény.

A nagykőrösi m. kir. állami méntelep nagykőrösi, verseczi, békéscsabai, bajai és kiskundorozsmai magy. kir. méntelep osztályai részére 1906. november 1-től 1907. október 31-ig szükségglendő

kenyér, zab, széna és alomszalma, ágyszalma és kemény tűzifa

szállításának biztosítása végett

1906. augusztus 16-án délután 1 órakor

alulírt parancsnokság számvevő irodájában írásbeli zárt ajánlati árlejtés fog tartatni. A közelebbi feltételek a nyilvános helyeken kifüggesztett hirdetményekből kivehetők, vagy pedig fentnevezett parancsnokságnál, valamint a méntelep-osztályoknál megtekintethetők, a honnan a feltételeket tartalmazó hirdetmény, fölhívásra megküldetik.

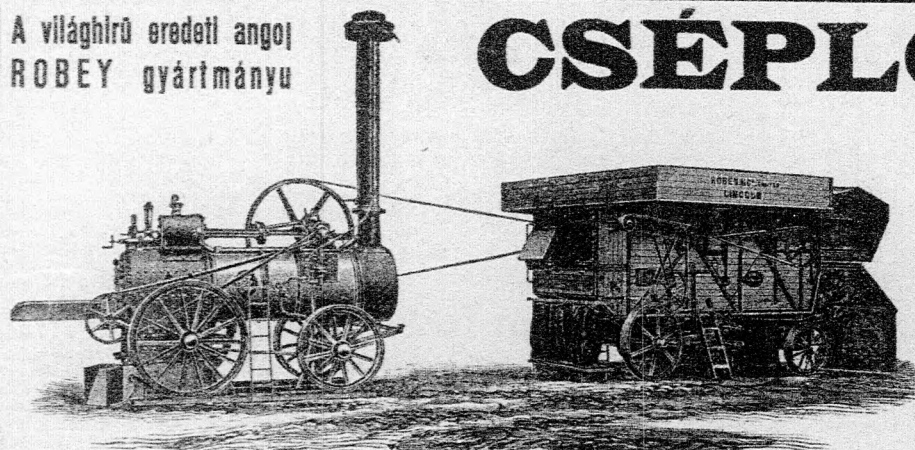
Budapest, 1906. július hó 19.

6531

M. kir. földmivvelésügyi miniszter.

= Kartellen kívül =
 szuperfoszfátot és thomasz-salakot legolcsóbban szállít **Fiuméből**
Steiner és Wallesz, Wien, I., Graben 16.

A világhírű eredeti angol ROBEY gyártmányu

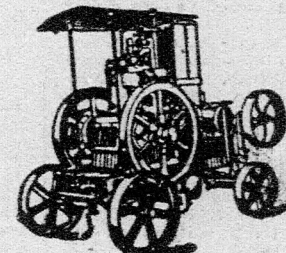

CSÉPLŐKÉSZLETEK

a legkiválóbb benzínmotor lokomobilok

verőléczes dobbal ellátott vasrámás cséplőgépekkel párosítva.

SZÜCS ÖDÖN-NÉL
BUDAPEST,
 VI. ker., Nagymező-útoza 66. sz.

"Pátria" irodalmi vállalat és nyomdai részvénytársaság nyomása, Budapest, IX., Üllői-ut 25. szám (Köztelek). Az Első Magyar Papír-Ipar r.-t. papirosán.

A JELENKOR LEGJOBB TETŐFEDÉSI ANYAGA
ETERNIT
PALA

MAGYARORSZAGI KÖZPONT:
ETERNIT MŰVEK
HATSCHÉK LAJOS
 BUDAPEST, ANDRÁSSY-ÚT 33.

A szegedi kenderfonógyár r.-társ. Szeged

ajánl a legjutányosabb árban

gőzeke sodronyköteleket

a legjobb valódi angol tégelyaczel-sodronyból. Ugyanott mindennemű

gazdasági kötélárak, kenderzsákok stb.

a legelőnyösebben beszerezhetők.

5401

Hirdetések felvétetnek

a „Köztelek”
 kiadóhivatalában
 Budapest, Üllői-ut 25

A főtí ménesben eladó:

Ossián angol telivér fedező-mén

170 cm. magas, apja Metcalf, anyja Gemma, valamint egy darab egyéves telivér méncsikó. Tudakozódni lehet a főtí kastély-gazdaság kezelőségénél.

XVI
 AZ
 Az ország
 Egész év
 AZ
 Az O
 osztálya
 korlati m
 megírása
 50-ik sz
 Az „O
 sületek O
 „Borsodva
 kolezi ke
 gyar Mez
 Miskolezo
 országos
 A vásár
 megtartat
 Minden
 tette, vag
 magát az
 vásárra es
 Asztagokb
 eladásra
 venni óhaj
 hó 20-ig
 kilogramm
 (Miskolez
 nyiségén
 „Magyar
 meg, ugy
 gazdák Sz
 Alkotmány
 beküldend
 A vásá
 iveket küle
 mesztők a
 vásárbizott
 a „Magyar
 meg, anna
 tával együ

Ma
 Gabona o
 Erőtakar
 Tenyészá
 Szövetk.
 Alaptök
 visszat